

Izberite Gorenjsko kreditno banko za svojo banko

LETO XXIV. — Številka 67

Ustanovitelji: obč. konference SZDL
Jesenice, Kranj, Radovljica, Šk. Loka
in Tržič — Izdaja ČP Gorenjski tisk
Kranj. Glavni urednik Anton Miklavčič
— Odgovorni urednik Albin Učakar

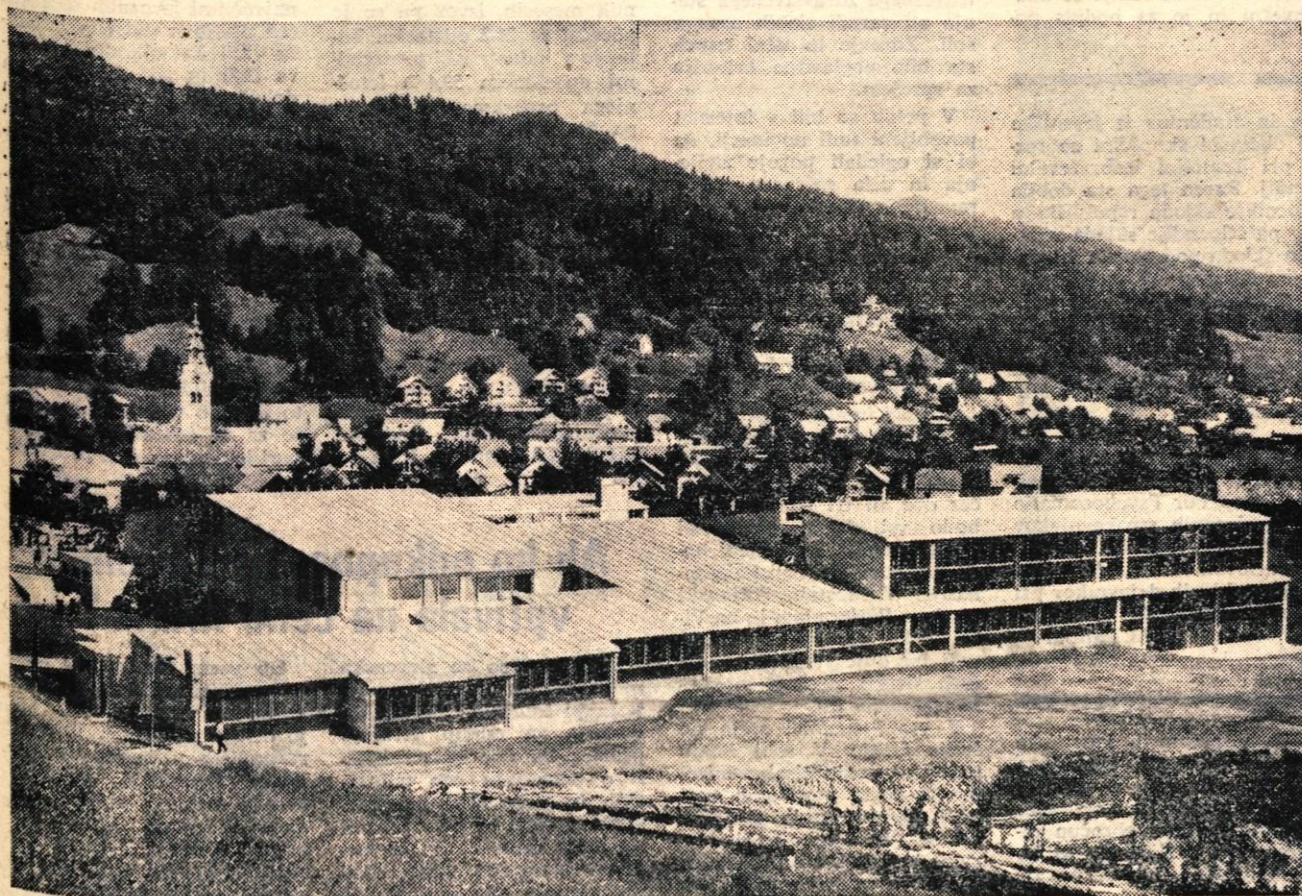
GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

GLAS

KRANJ, sreda, 1. 9. 1971

Cena 50 par

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik.
Od 1. januarja 1958 kot poltednik.
Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko.
Od 1. januarja 1964 kot poltednik
in sicer ob sredo in soboto.

Danes so prvič prestopili učenci iz zgornjega dela Poljanske doline prag nove šole v Gorenji vasi. Nedvomno se bodo v njej počutili veliko bolje kot v stari. (Zapis z otvoritve na 10. strani) — Foto: F. Perdan

Kmetje naj odločijo!

4. stran

Šušarska nedelja v Tržiču

8. stran

Tragičen konec veselice

15. stran

Za 15,4 odstotka

Po podatkih oddelka za gospodarstvo kranjske občinske skupščine so ob polletju življenjski stroški oziroma izdatki štiričlanske družine za 15,4 odstotka večji v primerjavi z lanskim poprečjem. Najbolj so se povečali izdatki za hrano, za tekstilne izdelke in za obutev. Tako so se izdatki za hrano povečali za 19,1 odstotka, tekstilni izdelki in obutev pa so se podražili za 18,4 odstotka. Med prehrabeniimi artikli se je najbolj podražilo sveže sadje

(59,7 odstotka) sledijo sveže vrtnine (30,4) predelane vrtnine (25,7), jajca, mleko in mlečni izdelki (24,9), izdelki iz mesa (23,4). Od drugih podražitev pa omenimo kurjavo in razsvetljavo: kurjava je bila ob polletju dražja za 25,1 odstotka, razsvetljava pa za 9,7 odstotka. Za 30,2 odstotka so se podražili tudi izdelki za higieno in zdravlila, za 21,4 odstotka pa prometne storitve.

Poprečni osebni dohodki v gospodarstvu v kranjski občini so bili ob polletju za 13,4 odstotka večji kot lani oziroma za 21,5 odstotka večji kot lani v prvih šestih mesecih. V negospodarstvu pa so bili junija poprečni osebni dohodki večji za 12 odstotkov oziroma za 18,4 odstotka kot lani junija. Poprečni osebni dohodek v kranjski občini je znašal v prvem polletju letos v gospodarstvu 1500 dinarjev, v negospodarstvu pa 1728 dinarjev.

A. Z.

Elita KRAJ

Odpri smo
novo specializirano trgovino za
prodajo nogavic

Elita Nogavičar

v Škofji Loki, Mestni trg 6.

Vabimo vas, da si ogledate bogato zalogo vseh vrst ženskih, moških in otroških nogavic.

Trgovsko podjetje Elita Kranj

Razstava NOB

V petek, 3. septembra, ob 19. uri bo v prostorih Gorenjskega muzeja v Kranju v Tavčarjevi 43 odprta muzejska zbirka Narodnoosvobodilni boj na Gorenjskem. Na razstavi je nekaj sto dokumentov in prek 200 fotografij iz NOB, na hodniku pa bo zaradi pomanjkanja

prostora tudi pregled partizanskega orožja. Razstavo sta pripravila kustosa Gorenjskega muzeja Mira Mihevc in France Benedik. Razstava bo stalna, pripravili pa so jo v počastitev 30-letnice vstaje slovenskega ljudstva in v počastitev praznika občine Kranj.

Odprt prvi vojaški dijaški dom

Pretekli četrtek so se v Ljubljani odprla vrata prvega vojaškega dijaškega doma v Sloveniji, ki so ga poimenovali po slavnem komandantu slovenske partizanske vojske, narodnem heroju Francu Rozmanu. Fantje iz vseh kra-

jev Slovenije so prišli v dom v spremstvu staršev. Ne zato, ker sami ne bi znali, ampak zato, da so si starši lahko ogledali, kje bodo njihovi sinovi živeli in se učili. Pa tudi zato, ker so fantje še mladoletni in je za podpis po-

godbe potreben tudi podpis enega od staršev.

V vojaški dijaški dom je bilo od 115 kandidatov sprejetih 74 dijakov. Večino drugih so zavrnili zaradi neustreznega zdravstvenega stanja ali zaradi slabih ocen v šoli. Zdravje in učni uspeh sta bila poglavita kriterija za sprejem.

V petek so bili v internat povabljeni tudi novinarji, da bi si ogledali pogoje življenja in dela gojencev. Poleg ravnatelja dijaškega doma so v razgovoru z novinarji sodelovali tudi predstavniki komande ljubljanskega armadnega področja in republiškega sekretariata za narodno obrambo. Uradna otvoritev dijaškega doma bo šele neke sredi septembra.

Gojenci imajo v šoli popolno oskrbo. Za sedaj še nimajo posebne, svoje gimnazije. Predvidoma jo bodo zgradili čez dve ali tri leta. Zato ne bodo vsi dijaki obiskovali iste gimnazije. Razdeljeni bodo na štiri ljubljanske gimnazije: V Mostah, Poljanski cesti, za Bežigradom in na Viču. Nekaj jih bo obiskovalo tudi srednje tehnične šole vseh smeri: strojno, gradbeno, tehnično itn.

V vsaki spalnici spijo po štirje fantje. V sobi imajo tudi vsak svojo pisalno mizo, ker se bodo v sobotah tudi učili. Dijaki imajo v domu vso oskrbo, obleko in obutev, z eno besedo vse od robca do pokrivala in še mesečne vozovnice za mestni promet. Organizirali bodo obisk kino predstav, gledališča, razstav in športnih prireditev. Ob sobotah in nedeljah bodo prosti, kolikor jim bo to učenje dovoljevalo. Za žepnino pa dobijo v prvem letu mesečno še po 50 din.

Dijaki ne bodo uniformirani, ampak jim bo šola po meri naročila civilne obleke različnih vzorcev, tako da se fantje ne bodo razlikovali od drugih vrstnikov. Po opravljeni gimnaziji (4 leta) se bodo fantje vpisali v vojne akademije. V JLA so dolžni ostati samo toliko časa, kolikor časa jih JLA štipendira (štiri leta gimnazije in štiri leta vojaške akademije).

Dijaki vojaškega dijaškega doma niso v rokah oficirjev, ampak vzgojiteljev in vzgojiteljic. Ravnatelj vojaškega dijaškega doma je Ljotič Sonc, profesor pedagogike in psihologije, ki je bil doslej sedem let ravnatelj gimnazije v Stični. Sedaj sta v domu dve vzgojiteljici, čez štiri leta, ko bodo v dijaškem domu dijaki vseh štirih razredov gimnazije, pa bo osem vzgojiteljic (za vsak razred po dve).

Zal smo ugotovili, da je v vojaškem dijaškem domu najmanj fantov z Gorenjske.

J. Vidic

Do julija ugodno

Podatki o gospodarjenju v kranjski občini so za letošnjih sedem mesecev v primerjavi z lanskimi rezultati in letošnjimi predvidevanji do konca leta dokaj ugodni. Industrijska proizvodnja je bila do konca julija letos za 11 odstotkov večja kot lani v sedmih mesecih, izvoz pa se je povečal za 26,2 odstotka. Tako je v industrijski proizvodnji doseženega 59,4 % letošnjega programa, v izvozu pa že 65,5 odstotka. V primerjavi z letom 1970 so bile julija tudi zaloge izdelkov v industriji za 4,5 odstotka manjše, v primerjavi z junijem letos pa so se julija zmanjšale za 7,6 odstotka.

Med podjetji, ki so se najbolj približala uresničitvi letošnjega programa količinske proizvodnje lahko omenimo štiri podjetja. Do konca julija je uresničila 77,5 odstotka letošnjega plana podjetje IKOS, 67,2 odstotka KZK — PE Oljarica, 63,8 odstotka

Iskra in 61 odstotkov IBI. Zanimivi so tudi podatki o izvozu. Deset kranjskih industrijskih podjetij je do konca julija izvozilo za 11,5 milijona dolarjev, od tega 79,5 odstotka v države s čvrsto valuto ter 20,5 odstotka v vzhodne in druge države. Med največjimi izvozniki so Iskra (3,5 milijona dolarjev), Planika (2,9) Tekstilindus (2), Sava (1,2) in IBI (1,1 milijona dolarjev v letošnjih sedmih mesecih). Iskra je izpolnila do julija 60,2 odstotka letošnjega izvoznega programa, Planika 72,3 odstotka, Tekstilindus 63 odstotkov, Sava 49,4 odstotka in IBI 91,4 odstotka. Med podjetji, ki sicer s prej omenjenimi ne izvažajo za tolikšne zneske pa velja omeniti podjetje Gorenjska oblačila. To podjetje je do julija izvozilo za prek 35 tisoč dolarjev v države s čvrsto valuto in tako v sedmih mesecih že za 67 odstotkov preseglo svoj letošnji izvozni program.

A. Z.

Ali bo odkupna cena pšenice vplivala na ceno kruha?

Ze junija so se slovenska mlinarska in pekarska podjetja pritoževala, da nimajo denarja za odkup letošnje pšenice. Zato so že razmišljali o povečanju cen mlinarskih in pekarskih izdelkov. Nesorazmerje med cenami žita, ter mlinarskimi in pekarskimi izdelki ogroža akumulativnost teh podjetij, ki ne morejo več odgovarjati za redno preskrbo prebivalstva s kruhom in ostalimi pekarskimi izdelki.

Reden odkup pšenice je bil torej »pod vprašanjem« že pred žetvijo, za katero se je kasneje izkazalo, da je bila rekordna tako po količini kakor tudi po kvaliteti. Poslovne banke so doslej redno dajale kredite mlinarskopredelovalni industriji za odkup pšenice, letos pa denarja za te namene niso imele dovolj. Zato je bila potrebna pomoč Narodne banke.

Ob vsem tem pa so letos odkupne cene koruze višje od odkupne cene pšenice, kar je očitno neskladje. Tako je razumljivo prihajalo do različnih spekulacij. Marsikje krmlijo živino s pšenico, ker stane kilogram krmlj najmanj 2 dinarja! Naša mlinarskopredelovalna industrija si zato prizadeva zbiti ceno koruze. Kot drugod po svetu, bi morala biti tudi pri nas koruza cenejša od pšenice za 20 do 30 odstotkov.

Slišati je glasove, da se tržne cene pšenice ne bi smele več poviševati, za malomaloprodajne cene kruha. S kost pa bi se morale dvigniti maloprodajne cene kruha. S tem bi vsaj za silo pokrili stroške peke kruha. Zato že pripravljajo posebno analizo proizvodnih stroškov kruha ter nov sporazum, ki naj bi uveljavil višje cene kruha. Zadnje besedo pri tem bodo imele seveda občine ter zavodi za cene!

-jk

JESENICE

Letos bo dobilo 145 dijakov in študentov iz jeseniške občine štipendije in posojila. Pri občinski skupščini so razdelili 10 štipendij in 5 posojil, pri Temeljni izobraževalni skupnosti pa so razpisali 6 štipendij. Razen tega sta dobila 2 študenta iz jeseniške občine štipendijo sklada republiškega zavoda za zaposlovanje, 20 dijakov pa štipendije sklada republiške izobraževalne skupnosti. Oba sklada podeljujeta štipendije socialno šibkim in nadarjenim dijakom. Kandidate je izbral Zavod za zaposlovanje na Jesenicah in jih tudi testiral. Razen teh štipendij je razpisala Železarna 85 štipendij, Splošno gradbeno podjetje Sava 3, Ljubljana Transport 4 in Kovinska oprema v Mojstrani 3. Zavod za zaposlovanje pa podeljuje še študijsko pomoč socialno šibkim dijakom in študentom. Lani so podelili 7 takih pomoči.

—jk

V Kranjski gori, v hotelu Priskank, bo od 1. do 4. septembra seminar evropske delovne skupine za psihosomatske raziskave obolenj (European Working Group For Psychosomatic Cancer Research EUPSYCA). Poleg priznanih strokovnjakov iz Anglije, Finske, Češke, Italije, Madžarske, Nemčije, Poljske in Jugoslavije bodo na seminarju sodelovali tudi strokovnjaki iz Amerike. Razpravljali bodo o vlogi psihičnih dejavnikov pri nastanku in razvoju rakastih obolenj ter psihološki obravnavi rakastih bolnikov.

dr. M. Pajntar

KRANJ

V nedeljo, 29. avgusta, je bila v prostorih kmetijske zadruge Sloga v Kranju seja združnega sveta, upravnega odbora zadruge in živinorejskih odborov. Seje so se udeležili tudi predstavniki Društva živinorejcev Kranj in Zavarovalnice Sava iz Kranja. Kmetje so obravnavali polletni obračun zadruge, priprave na živinorejsko razstavo v Naklem, ki bo 18. septembra, program živinorejskih društev in zavarovanje živine ter sporazum o cenah mleka in mesa ter premiranju plemenskih telic.

V živahni razpravi so se prisotni zedinili, da bodo o načinu zavarovanja živine, posebno pa o ustanovitvi sklada za zatiranje bolezni vimeca, odločali potem, ko jim bodo pristojni predloge temeljito pojasnili. To velja posebno za živinorejsko društvo in za Zavarovalnico. Prav tako so razpravljali o odkupni ceni mleka, ki je zaradi podražitve krme prenzka. Sklenili so, da bodo upravni odboru sporazuma predlagali novo odkupno ceno mleka.

—jk

RADOVLJICA

Radovljica, 31. avgusta — Popoldne se je na redni seji sestel komite občinske konference zveze komunistov. Obravnaval je evidentiranje možnih kandidatov za funkcije v organih ZK, predlog o samoupravnem sporazumu in nekatera druga vprašanja.

Jutri bo seja predsedstva občinskega sindikalnega sveta. Člani predsedstva bodo obravnavali predlog samoupravnih sporazumov voljenih in upravnih organov in predlog akcijskega programa ter nalog za letošnjo jesen ter za zimske mesece.

V petek popoldne bo tudi redna seja izvršnega odbora občinske konference socialistične zveze. Iz obširnega dnevnega reda omenimo razpravo o organizaciji obravnave dokumenta o dolgoročnem razvoju Slovenije, organizacijo javne razprave o ustavnih spremembah SRS, delovni program za september in oktober ter pripravo organizirane razprave o izhodiščih za uvedbo starostnega zavarovanja kmetov.

A. Z.

ŠKOFJA LOKA

V četrtek pripravlja delovni kolektiv Jelovice iz Škofje Loke piknik za svoje upokojece. Zjutraj ob sedmih trideset se bodo zbrali v menzi v Škofji Loki, kjer bodo imeli majhno zakusko. Zatem si bodo ogledali tovarno, kjer so nekoč delali. Okrog poldne pa se bodo odpeljali na piknik. Če bo lepo vreme bo pogostitev v Tamarju, če bo deževalo pa na Visokem.

—lb

Kmetovalce obveščamo, da bomo priredili demonstracijo z novim izkopalnikom krompirja v Žabnici — zbirališče pred Zadruginim domom — v četrtek, 2. septembra 1971 ob 8. uri.

VABLJENI!

AGROTEHNIKA Ljubljana
Kmetijska zadruga
SLOGA Kranj

Urejajo kamniške ulice

Parmova ulica v Kamniku je tik za tovarno usnja. Tod, ob sami tovarni, je nekoč tekla Mlinščica, vendar je struga že dolgo suha. Ljudje pa so še naprej tako kot nekoč v strugo metali razne od-

padke, tako da je bila ta ulica od vseh kamniških ulic najbolj zanemarjena. Nekoč je Mlinščica tod poganjala dva mlina in stroje v obrtnih delavnicah. Enega od teh starih mlinov je kupil pokojni

Knaflič in v mlinu razvil usnjarsko obrt. Sčasoma je iz mlina zrasla tovarna usnja, ki se je po vojni razvila v moderno podjetje.

V Parmovi ulici ni bilo urejene kanalizacije. Vsaka hiša je imela svoj odvod v strugo Mlinščice ali pa svoj lastni odvod v zemljo. Zato je krajevna skupnost Kamnik pri komunalnem podjetju naročila ureditev kanalizacije v tej ulici. Obenem s kanalizacijo bodo zasuli strugo Mlinščice. Za kanalizacijo so že izkopali 230 cm globok rov. Ko bodo opravili ta dela, bodo Parmovo ulico asfaltirali. Tovariš Grzinčič, predsednik krajevnega skupnosti Kamnik, je posebno poudaril, da ta dela izvajajo s finančnimi sredstvi še iz prejšnjega samoprispevka občanov. Denar iz novega (letošnjega) samoprispevka je namreč točno razporejen po delovnem programu, ki je bil sprejet na zborih občanov.

J. Vidic

V Parmovi ulici v Kamniku zasipajo strugo Mlinščice in urejajo novo kanalizacijo. — Foto: J. Vidic

denar
je sredstvo za življenje

KRANJI
TRŽIČ
RADOVLJICA
BLED

JESENICE
ŠKOFJA LOKA
ŽELEZNIKI
ŽIRI

zato
ga hranimo na varnem

Kompasov hotel v Kr. gori do konca leta pod streho

Kljub nekaterim težavam poteka gradnja novega Kompasovega hotela v Kranjski gori po načrtih. Gradbeniki so že zabetonirali temelje vseh treh traktov, pri B in C traktu pa so že dozidali vse kletne prostore do prve plošče. Tako lahko računamo, da bo hotel do konca letošnjega leta pod streho.

Nov hotel bo stal severno od sedanjega Kompasovega motela. Stanovalci novega hotela bodo imeli lep razgled proti staremu delu Kranjske gore, na bližnja smučišča, gozdove in okoliške vrhove Vitranca in Karavank. Hotel se bo arhitektonsko ujemal s sedanjim motelom in značilnostmi Kranjske gore. Streha bo imela močne napušče, prekrita bo s temnim eternitom, stene bodo kombinacija lesa in betona, seveda pa ne bo manjkalo značilnih gorenjskih balkonov z lesenimi ograjami.

Nov Kompasov hotel bo imel celo vrsto najrazličnejših prostorov. Ledeni bar bo imel 50 sedežev, restavracija 400, nočni bar 150, družabni in konferenčni prostori pa bodo imeli 90 sedežev. Hotel bo imel tako nad 700 sedežev. Imel bo tudi plavalni bazen s premičnimi stenami, sauno z dvema kabinama, štiristezno avtomatsko kegljišče s prostorom za igralne avtomate in namizni tenis, za smu-

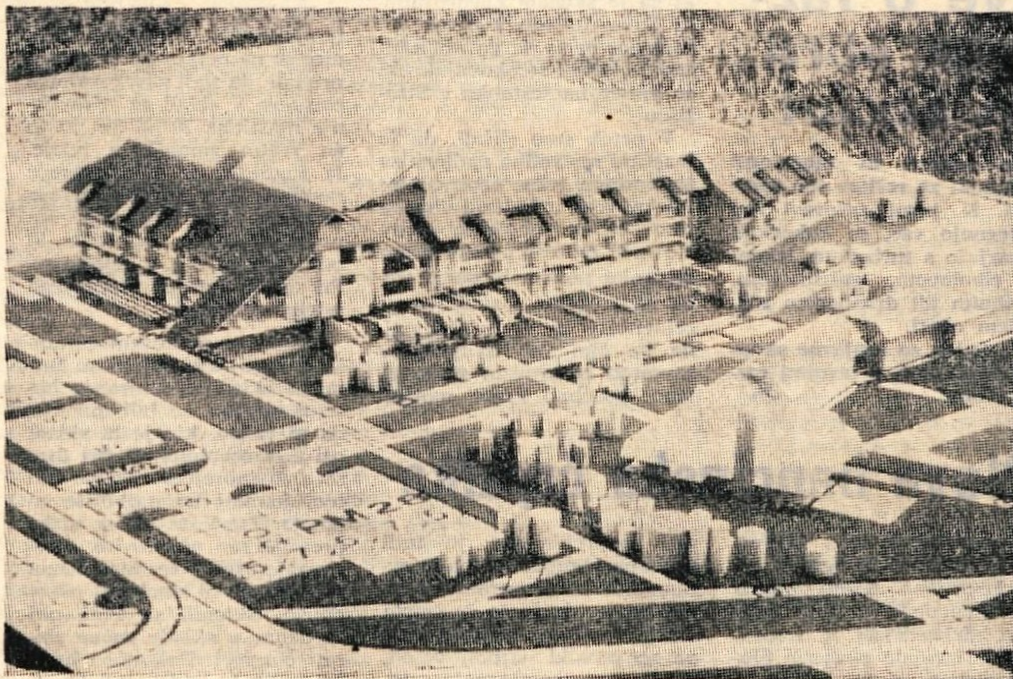
čarje pa bo imel hotel tudi 160 smučarskih omaric. Pri novem hotelu bo parkirni prostor za 100 vozil, razen tega pa bodo v sklopu hotela še garaže za 50 vozil.

V hotelu bo 117 dvoposteljnih sob, 37 enoposteljnih sob in trije apartmaji. V celoti bo imel Kompasov hotel v Kranjski gori 280 postelj, na voljo pa bo še 80 pomožnih ležišč. Vsaka soba bo imela

kopalnico s kadjo in sanitarijami. Značilno za sobe v novem kranjskogorskem hotelu je tudi to, da bodo sobe odmaknjene od hrupa v pritličju.

Zaradi vseh kvalitiet bo dobil novi Kompasov hotel v Kranjski gori A kategorijo in zaključeno turistično in gostinsko celoto s širokim izborom gostinskih in rekreacijskih uslug.

J. Košnjek

Maketa novega Kompasovega hotela v Kranjski gori

Radovljiška podjetja za 18 odstotkov

Radovljiška industrijska podjetja so v juniju letos zabeležila za 6 odstotkov večjo proizvodnjo pri 8 odstotkov

daljšem delovnem času kot lani. V primerjavi z lanskim prvim polletjem so povečala proizvodnjo v letošnjih prvih šestih mesecih za 18 odstotkov. Najbolj so povečali proizvodnjo v Elanu (za 51 odstotkov). Temu pa sledijo TIO (45) in Almira (za 43 odstotkov). Pri drugih podjetjih znaša povprečno povečanje proizvodnje za 12 odstotkov. Pod tem povprečjem pa so Veriga, Sukno, LIP in Vezanine.

Največ težav v prvem polletju s preskrbo materiala so imela v občini kovinsko predelovalna podjetja. Zaloge pa se v podjetjih v poprečju z minulim letom niso bistveno povečale.

Podatki o izvozu pa kažejo, da se je ta v prvih šestih mesecih v primerjavi z lanskimi povečal za 23 odstotkov. Vendar pa se je izvoz na konverabilno področje zmanjšal za 7 odstotkov. Izvoz na konverabilno področje so do polletja povečali le LIP in deloma Vezanine ter Elan.

A. Z.

GKB Kranj, podružnica Škofja Loka, je v ponedeljek dopoldne odprla svoje novo poslovno mesto v Žireh. Za ta korak so se pri GKB v Kranju odločili predvsem zaradi vse večjega števila prebivalstva in vse močnejših gospodarskih organizacij v tem delu Poljanske doline. Gospodarstvu močno primanjkuje obratnih sredstev, s tem pa, ko bodo ljudje imeli bančno mesto v bližini, bo banka zajela večino denarja, ki leži pri privatnikih nekoristen in ga dala v obtok. Druga prednost novega poslovnega mesta pa je, da bodo gospodarske organizacije del osebnih dohodkov nakazovale ljudem na hranilne knjižice in jim pregnale strah pred banko. Novo poslovno mesto bo odprto ob torkih, četrtnih in petkih od 7. do 12. ure, ob ponedeljkih in sredo od 7. do 12. in od 13. do 16. ure. Enota bo opravljala za prebivalstvo hranilno službo, nakup in prodajo valut in deviz, devizne račune, žiro in tekoče račune, potrošniške in turistične kredite, stanovanjsko varčevanje in kreditiranje, prebivalci pa bodo dobili tudi vse informacije. (— Jg) — Foto: F. Perdan

Javne razprave o razvoju turizma in obrti v škofjeloški občini

Skupščina občine Škofja Loka je na zadnji seji, ki je bila konec junija, pregledala problematiko loma in ribolova v občini, razvoj zasebne gostinske dejavnosti in razvoj zasebne obrti. Zadolžila je oddelek za gospodarstvo naj na podlagi predlogov in pripomb pripravi za oktobrsko sejo dopolnjeno poročilo s predlogi in sklepi, ki bodo hkrati obravnavali družbeno in zasebno obrt, še posebej pa vprašanje sušmarstva. Ugotovitve in sklepi bodo osnova za srednjeročni program razvoja obrti v škofjeloški občini.

Občinska skupščina je tudi zadolžila oddelek za gospodarstvo, da organizira javno razpravo, ki naj jo vodijo krajevne skupnosti in turistična društva, kot najbolj

zanimajo in odgovorni dejavniki za rešitev teh vprašanj. K javni razpravi naj pritegnejo vse, se kakorkoli ukvarjajo s turizmom, lovom in ribolovom, gostinstvom, zasebnim ali družbenim sektorjem obrti.

Ta teden so krajevne skupnosti že začele z javnimi razpravami. — Jb

Nova bencinska črpalka

V ponedeljek so v Medvodah na klanecu ob cesti I. reda Ljubljana—Kranj odprli novo bencinsko črpalko podjetja »Istra-benz« iz Kopra. Dela je izvajalo podjetje Slovenija-cesta in so veljala z opremo vred 2 milijona dinarjev. Ob črpalki, ki bo od-

Krajši seznam za ozimnico

Poletje se vztrajno preveša v jesen. Zdaj je čas, ko nakupujemo večje količine živil in jih shranimo za zimo. Pravimo, da nakupujemo ozimnico. Marsikdo pa se je po sprehoju po tržnici in mimo trgovin premislil: ni vredno nakupovati in predelovati sadja in zelenjave za zimo, ker je enostavno predrago. Krompir in jabolka še morda, toda sadje za kompote je postalo tako drago, predrago za posladek. Cenejšje je v že kupljenem kozarcu, prav tako zelenjava v konzervi. Le vrtničkarji morda še vztrajajo, vse leto obdelujejo vrt, gojijo zelenjavo, ogledujejo sadje in v jeseni pridno vlagajo le za njih ceneno zelenjavo. Klasične ozimnice s kuhanjem marmelade, zelenjave in kompotov si privoščijo le še redke gospodinje. Nekaj smo jih poprašali. V naši mali anketi verjetno ni vseh variant zimske oskrbe z živili, lahko pa zatrdimo, da ima predelovalna industrija sadja in zelenjave kar lepo prihodnost.

I. J., uslužbenka: »Lani sem skuhala marmelado iz sliv, ker smo za dva stara tisočaka lahko obrali celo drevo. Letos so slive po 5 din, pa mi kuhanje tako drage marmelade še na misel ne pride.

Nekaj zelenjave zraste na vrtu, peso bom vložila, sadja pa nobenega.«

M. E., uslužbenka: »Ne kupujem nikoli ozimnice. V kleti hranim kurilno olje, tako

da niti za krompir nimam prostora. Z mozem sva sama, tako da se za dva človeka ne izplača vlagati ali vkuhavati doma, ko pa je v trgovini že pripravljeno ceneje.«

M. O., upokojenka: »Kupim samo okoli 50 kg jabolk, dovolj je zame. Vse drugo pridelam na vrtu: krompir, tudi češnje imam že vložene, kosmulje in ribez. Se tono in pol premoga bom kupila in 2 m drv, pa bo moja ozimnica kompletna, poceni in vsa domača.«

O. P., uslužbenka: »Že dve leti ne kupujem več krompirja za ozimnico, jabolka pa eno leto. V novem stanovanju je centralna kurjava in tako ozimnica ne traja. Samo sok iz borovnic skuhamo pri nas, pa gobe vložimo. Pa še to le, če jih kaj nabereimo na sprehodih. Vse ostalo kupim v konservah, zdi se mi boljše kot če sama pripravim.«

S. S., uslužbenka: »Vsako leto kupim okoli 100 kg krompirja in prav toliko jabolk. Ostala živila za ozimnico pa že tri leta ne pripravljam sama. Vse naročim pri podjetju Vočar Beograd. Pred tremi leti smo prvič poskusili, pa nam je bilo všeč in bomo tako tudi nadaljevali. Nobenega dela ni, nobenih skrbi. Po pošti pride okoli 90 kozarcev in konzerv sadja in različne zelenjave. Malo prostora zavzame taka ozimnica, pa tudi živila so obstojna.«

Slovenska predelovalna industrija za sedaj še ne razpošilja kompletov ozimnice kot nekatera jugoslovanska podjetja. Le nekatera trgovska podjetja organizirajo prodajo sadja in zelenjave na veliko. Veletrgovina Živila v Kranju pripravlja prodajo paprike in sliv iz Vojvodine in Bosne. Cena še ni določena, bo pa nekoliko nižja kot v maloprodaji. Za ostalo zelenjavo ni zanimanja; že zdavnaj si ne polnimo več kleti z zeljnimi glavami.

KZK Kranj bo kot že leta doslej v svojem skladišču v Senčurju prodajala krompir za ozimnico. Cena za kilogram še ni določena, bo pa verjetno tako kot pri večini pridelovalcev med 80 in 90 parami za kilogram. V sredini septembra bodo zrela tudi jabolka in hruške na plantaži v Predvoru. Pridelek ni posebno velik zaradi suše. Cene bodo verjetno višje kot lani.

Krompir bodo prodajale za ozimnico tudi kmetijske zadruge v Cerkljah in v Kranju. KZ Sloga v prodajalni v Stražišču zniža ceno za kilogram pri večji kupljeni količini krompirja. Ostale zadruge v kranjski občini ne prodajajo manjših količin krompirja, le na vagono. Za manjše količine krompirjeve ozimnice se da zmeniti tudi pri kmetih. — L. M.

Kmetje naj odločijo!

Če bo zavarovalna premija nizka, se bo vedno več kmetov odločalo za zavarovanje živine. Sedanji odstotek je namreč marsikje še nizek

Pisali smo že, da je Društvo živinorejcev Kranj podprlo predlog za ustanovitev sklada za zdravljenje in zatiranje bolezni vime, in menilo, naj dokončno besedo o ustanovitvi izrečejo kmetje na zasedanjih združenih svetov.

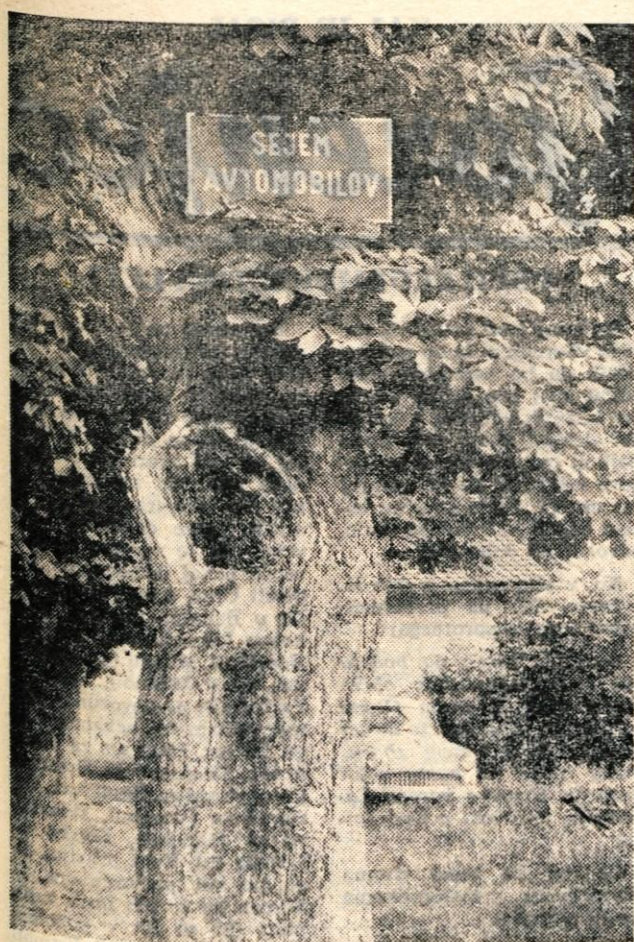
Verjetno je bila prav pobuda društva živinorejcev vzrok, da je o vprašanju ustanovitve tega sklada sklicala posebno posvetovanje tudi Zavarovalnica Sava, poslovna enota Kranj, ki ima v svoje zavarovanje že zajeto zdravljenje mastitisa kot najpogostejše bolezni vime. Posvetovanje, ki ga je sklicala Zavarovalnica Sava, je bilo v petek, 27. avgusta, in so se ga udeležili tudi nekateri strokovnjaki, ki so bili že na sestanku v Stražišču.

V petek smo slišali, da je mastitis res velika nadloga za živinorejce, tržne proizvajalce mleka, vendar bolezni vime niso edina obolenja krav molznic. Zato so na petkovem sestanku poudarili, da je treba zavarovanje živine jemati celoviteje in si prizadevati, da bo čim več živinorejcev zavestno zavarovalo svojo živino, posebno krave molznice.

Na to bo gotovo vplivala učinkovitejša in ostrejša družbena kontrola mleka. Množičnost pri zavarovanju živine bo tudi pripomogla, da bodo zavarovalne premije nižje in to je za živinorejce najbolj privlačno. Kar pa zadeva zdravljenja mastitisa, je naš cilj ZDRAVO MLEKO, so potrdili na petkovem sestanku. Kmetom, tržnim proizvajalcem mleka, je treba to pojasniti in jih pridobiti za proizvodnjo zdravega mleka. V zavarovalno premijo naj bo vključeno celotno zdravstveno varstvo živali. Izredno važni so preventivni ukrepi, ki so največkrat cenejši kot zdravljenje. Predstavniki zavarovalnice so na petkovem sestanku pristali, da tudi zavarovalnica prispeva v sklad za zdravljenje mastitisa 20.000 din in to na račun zmanjšane režije. Iz razprave je bilo mogoče razbrati, da se večina ogreva za to, da bi ta sklad zajel vse proizvajalce, ne samo tiste, ki oddajajo mleko v mlekarne. Pri teh je namreč nezdravega mleka najmanj!

Ko so na petkovem sestanku tehtali, kje naj bi se formiral sklad za zatiranje bolezni vime, so bili mnenja, da ni važno, kje je ta sklad, pri Zavarovalnici ali pri društvu živinorejcev. Bistvo pri tem je, kaj bo najboljše za kmeta. Zanj sta važna nizka premija ter učinkovito zavarovanje pred boleznimi! Kmet pri tem ne bi smel biti oškodovan. Sklenili so tudi, naj se denar v skladu začne zbirati čimprej. Dokončno besedo o skladu bodo rekli kmetje, ko jim bo zadeva vsestransko jasna. — J. Košnjek

prta neprekinjeno, je tudi sodobna okrepčevalnica in avtomatizirana avtopralnica. Zanimivo je, da je to že četrta črpalka v tem kraju, katere pa so vozniki najbolj veseli, saj so morali na pranje avtomobilov v Kranj ali Ljubljano. — F. Rozman

Od kranjskega sejma je ostala le napisna tabla — Foto: F. Perdan

Denarja dovolj, štipendistov pa malo

Temeljna izobraževalna skupnost Kranj je poleg komunalnega zavoda za zaposlovanje edina ustanova na področju družbenih služb, ki v kranjski občini podeljuje štipendije in posojila. V kranjski občini prejema štipendijo okoli 440 učencev in študentov (podatki so stari več kot pol leta), to so štipendisti gospodarskih organizacij, temeljna izobraževalna skupnost ima 60 štipendistov in komunalni zavod za zaposlovanje 8.

TIS je za letos razpisala 32 štipendij in 50 posojil. Vse štipendije niso bile podeljene, ker se mladi ljudje le neradi odločajo za pedagoške poklice, za katere so te štipendije razpisane. Letos je bilo podeljenih na novo 27 štipendij, posojil pa 41. Tako kot lani bo verjetno tudi letos vsota denarja za štipendije in posojila ostala delno neizkoriščena, čeprav so se štipendije od lani povečale za 20 odstotkov, štipendije za matematiko in fiziko pa celo za 40 odstotkov. Ker zelo primanjkuje kadra za pedagoške poklice, je TIS letos prvič podelila štipendije šestim kranjskim gimnazijcem, ki naj bi se po maturi vpisali na šole, ki pripravljajo za pedagoške poklice.

Pričakovali bi, da bo več

zanimanja za študentska posojila, ki se podeljujejo dijakom in študentom ne glede na vrsto šole. Posojilo dobi vsakdo, ki ima povprečno ocene 2,6 in če dohodek na družinskega člana ne presega 760 din. Študentsko posojilo se začne vračati šele, ko je študent že leto dni v službi. Če ima odlične ocene, mu posojila ni treba vračati, prav do bri vrnejo le 20 odstotkov posojila, dobri 40 odstotkov, zadostni 60 odstotkov, nezadostni pa vse in to takoj. Kljub tako ugodnim pogojem pa je za študentska posojila vse premalo zanimanja.

TIS namerava v letošnjem letu še enkrat spodbuditi delovne organizacije v občini, da bi podpisale družbeni sporazum o štipendiranju in kreditiranju učencev in študentov. S tem denarjem naj bi bile vsem štipendistom v občini zagotovljene minimalne štipendije. V občini sicer res ni veliko štipendij pod 200 din na mesec, delovne organizacije podeljujejo nekaterim štipendistom tudi take preko 1000, vendar pa takih spet ni veliko. Poprečna štipendija, ki jo podeljuje TIS je 350 din za srednješolce in 400 za visokošolce. Povprečna štipendija naj bi znašala polovico življenjskih stroškov učenca ali študenta. L. M.

V Gorenji vasi bo treba graditi nov vodovod

Krajevna skupnost Gorenja vas je ena največjih v škofje-loški občini. Zaradi obširnosti so tudi problemi, ki jih mora reševati, dokaj raznoliki. O delu gorenjevaske krajevne skupnosti mi je pripovedoval njen predsednik Marjan Kosmač.

»Menim, da so se doslej vsi problemi zadovoljivo reševali. Veliko, lahko rečem največ težav smo imeli z zelo obsežnim cestnim omrežjem. Na tem območju je veliko vojaških cest, nekaj pa so jih v zadnjih letih zgradili tudi posamezniki. V Gorenji vasi smo zdaj glede cest kar na dobrem. V veliki večini so asfaltirane. Pri tem so veliko pomagala podjetja, trgovina, posamezniki, porabili pa smo tudi prispevek od mestnega zemljišča. Teže je s cestami, ki spadajo pod območje več krajevnih skupnosti. Večno so bili prepri. Stvar smo rešili tako, da smo ustanovili vaše odbore in zdaj so ceste odlično vzdrževane. Sklenili smo pogodbo in za določen znesek, ki jim ga damo, zdaj oni skrbijo za vse.«

Pred dnevi so v Gorenji vasi obnovili brv za pešce, v začetku septembra pa bodo začeli z obnavljanjem pokopališkega zidu. Lani so na pokopališču obnovili mrtvašnico in nakupili precej pogrebne materiala.

Razburjeni občani

Občani Mekinj pri Kamniku in v naselju na Meglerjevem hribu se že dlje časa pritožujejo, ker se občasno iz podjetja Kamnik vali gost sajast dim, ki prodira skozi vse špranje, celo skozi opeko na podstrešja in skozi okna, na zelenjavo in perilo. Občani menijo, da dim tudi zastruplja zrak.

V podjetju Kamnik so povedali, da jim je problem znan. Odločno pa zanikajo, da bi z dimom zastrupljali tudi ozračje. Podjetje Kamnik predeluje aluminijaste folije kaširane s papirjem do debeline 30 mikronov. Med proizvodnim postopkom se papir, ki je nalepljen na aluminijasto folijo, od nje ločuje z izogrevanjem. Posledice tega izogrevanja so papirne saje, ki onesnažujejo okolico, ne zastrupljajo pa zraka, saj gori navaden papir, ki se nahaja pod srebrno aluminijasto folijo.

V podjetju so že namestili na dimnike čistilne naprave, vendar doslej brez večjega uspeha. Izjavili so, da bodo na vsak način do konca leta storili vse, da bi bilo tega dima čim manj. J. Vidic

Pa preidimo na drug problem, ki tišči Gorenjevasčane. Treba bo graditi nov vodovod.

»Sedanji vodovod je bil zgrajen nekako pred dvajsetimi leti,« mi je povedal Marjan Kosmač. »Treba ga bo povečati. Načrte in material že imamo. Ob tem smo naleteli, kot že ob asfaltiranju cest, na veliko razumevanje ljubljanskega geološkega zavoda. V zemljo so napravili šestdeset metrov vrtnice in spravili vodo na površino. Že samo to bi nas stalo precej, a so nam oni naredili zastoj. Tudi vnaprej so se pripravljali prispevati precejšen delež. Računamo, da bomo z delom pri vodovodu začeli prihodnjo pomlad.«

Treba je omeniti še uspešno sodelovanje med KS in gasilci. V gasilskem društvu so zdaj za delo prišli mladi. Prvi uspehi se že kažejo. Krajevna skupnost je prispevala znaten delež pri nakupu novih uniform in gasilskega avtomobila.

Ob koncu je predsednik gorenjevaske KS Marjan Kosmač spregovoril še o zaposlovanju prebivalcev z območja njihove krajevne skupnosti.

»Menim, da bi podjetja morala bolj prisluhnuti iniciativam KS. Koliko ljudi je še po teh krajih, ki bi se zaposlili, če bi imeli možnost zaposlitve v bližini. Ne bi bilo več životarjenja. Obeta se, da bodo nekatera podjetja v Gorenji vasi povečala obrate.«

Krajevna skupnost bo poskrbela, da bodo delavci tudi v zimskem času čim lažje prišli na svoje delovno mesto. Kupiti nameravamo rolbo za čiščenje ceste proti Žirovskemu vrhu. Poslali smo že prošnjo podjetjem, da bi tudi ona prispevala del potrebne denarja. Vprašanje je, če bo letos rolba že, prihodnje leto pa zagotovo. Prav gotovo se bo potem iz tega področja še kdo odločil za zaplative.

J. Govekar

Cesta in vodovod

Po Selški dolini je cesta vse do Zalega loga lepa, asfaltirana in zato je vožnja po njej prijetna. Vse kaj drugega bi lahko rekli za vožnjo od Podrošča do Sorice. Vozniki motornih vozil preklinjajo in se jezijo nad razkopanim makadamskim cestiščem, a vse skupaj nič ne pomaga. Vožnje po taki luknjasti cesti je vsakemu kmalu dovolj. Še posebno hudo je v sušnih dneh, ko je poleg vseh nevarnosti treba požirati še oblake prahu, ki se ob vožnji dvigajo na cesti.

Soričani so od tujcev na ta račun slišali že mnogo kritik in tudi sami s cesto nikakor niso zadovoljni. Krajevna skupnost v Sorici je sicer začela z akcijo, da bi uredili vsaj nekaj ovinkov, ki še posebno ovirajo avtobusni promet, a ni uspela. Vsi vaščani so za popravilo cestišča zagotovili prispevek, le od drugod ni bilo odziva. Cesta je kljub rednemu pluženju še posebno nevarna v zimskem času. Domačini se stalno bojijo, da bo prišlo do nesreče. Trajna rešitev bi bila seveda položitev asfaltne prevleke, ki pa bi terjala veliko denarja. Imela pa bi tudi mnoge druge dobre strani. Veliko voznikov motornih vozil bi se odločilo za pot v Bohinj po Selški dolini čez Soriško planino. Spotoma bi si lahko ogledali še zanimivosti teh krajev. In še nekaj. To bi tudi pomenilo razbremenitev gorenjske ceste, ki je čisto prenatrpana z vozili.

Drug problem, ki tare Soričane, je vodovod. Prav v letošnji glavni turistični sezoni se je pokazalo, da bo treba misliti na novega. Doslej so imeli vodovod napeljan le skupine hiš ali posamezniki in še to velikokrat precej primitivno. Vse je bilo narejeno brez strokovnega vodstva in meritev. Nastalo je vprašanje, kako zdaj začeti z akcijo. Vodo bi bilo treba napeljati od izvira Sore po vsej Sorici. Do najbolj oddaljene hiše v Spodnji Sorici bi potekal kar v dolžini enega kilometra. Soričani upajo, da bodo kljub precejšnjim stroškom, ki bodo povezani z gradnjo novega vodovoda, lahko kmalu začeli z delom. Nov vodovod pa bo prebivalce teh krajev rešil skrbi, da bi v sušnih dneh ostali brez pitne vode.

J. G.

Malijeva hiša na Trgu svobode v Trzinu

Zaščita tržiških spomenikov preteklosti in njihova predstavitev javnosti

Cepprav je po površini najmanjša gorenjska občina, ima Trzin na svojem območju precejšnje število kulturnih in zgodovinskih spomenikov iz daljine in bližnje preteklosti. Zavod za spomeniško varstvo Kranj, v katerega skrbniško področje sodijo tudi ti objekti, si že vsa leta dokaj

prizadeva za njihovo obnovitev in ohranitev ob premajhnih sredstvih pa so bila marsikatera nujna dela začasno odložena.

Na skupnem sestanku predstavnikov tega zavoda in tržiškega muzeja ter članov izvršnega odbora kulturne skupnosti Trzin so pred krat-

kim razpravljali o srednjeročnem načrtu del, ki obsega 19 pomembnejših zaščitnih in obnovitvenih akcij arheološkega, arhitekturnega in konservatorskega značaja. Glede na pripravljenost finančne sodelaveže republike prihaja kot letošnja prva akcija v poštev izdelava dokončnega načrta za ureditev nekdanjega taborišča pod Ljubljem. To akcijo vodi posebna komisija, sestavljena iz predstavnikov občinskega odbora ZZB, združenja prijateljev pobratenja s francoskim mestom Sainte Marie-aux-Mines ter republiške sekcije inter-nirancev.

Če bodo finančna sredstva kulturne skupnosti zadostovala, se bodo še letos lotili ureditve Malijeve hiše na Trgu svobode v Trzinu ali pa dokončne restavracije hiše ljudskega pesnika Vojteha Kur-nika, v kateri gostuje danes narodopisni oddelek tržiškega muzeja.

Z obnovitvijo Malijeve hiše, nekdanjega dvorca srednjeveške meščanske arhitekture, bi prek njenega dvorišča odprli turistično-zgodovinsko pot ob Mošeniku mimo nekdanjih obrtnih delavnic do muzeja.

Med spomeniki, ki so najbolj v nevarnosti, da bo zob časa prehitel njihovo zaščito, sta predvsem gotška cerkev sv. Miklavža v Gozdu ter razvaline gradu Altgutenberg, pri katerih pa so vsaj najnujnejša dela opravljena.

Posebej je zanimiv elaborat o spomeniškem varstvu starega Trzina, ki je še v izdelavi, zajema pa nadaljnjo predstavitev pročelij glavne osi z barvnimi študijami, raziskave in ohranitev portalov ter arhitekturnih dvorišč.

-Jg

DAN NARODNIH NOŠ

Petega septembra bo v Kamniku tradicionalna prireditve imenovana »dan narodne noše«. S tem v zvezi smo Alfonza Skalo, tajnika turističnega društva, zaprosili, naj za bralce Glasa pove, kako tečejo priprave za to prireditve.

»Prireditve »narodne noše« smo prvič organizirali pred desetimi leti na pobudo turističnega društva. Namen prireditve je pokazati lepoto naših narodnih noš. Letos imamo poseben namen poleg naših prikazati še narodne noše severne Italije, južne Koroške in Porabskih Slovencev.

Lani te prireditve ni bilo.

Velik uspeh folkloristov Save

V italijanski Gorici je bilo v soboto in nedeljo mednarodno tekmovanje folkloristov skupin. Na tekmovanju je nastopilo 19 skupin iz 11 evropskih držav. Sodelovala je tudi folklorna skupina Sava iz Kranja in se vrnila domov s številnimi priznanji. Skupina je gledalce navdušila s spletom belokranjskih in gorenjskih plesov. Kranjčani so v skupni uvrstitvi zasedli drugo mesto, za skupino Vlado Pasivoski iz Skopja, poleg tega pa so osvojili še drugi

mesti za izvirnost plesov in noš in tretje mesto za glasbo.

Vse te nagrade so prav gotovo lepo priznanje za skupino, ki ob velikem razumevanju kolektiva nastopa že šesto leto. Pod vodstvom Andreja Košiča so folkloristi že vidno napredovali in v zadnjem času veliko nastopajo doma in v tujini, še zlasti v pobratenih mestih. Priznanje pa jim bo prav gotovo vzpodbuda za še nadaljnje uspešno delo.

-Jg

KAJ JE PISAL

Gorenjec

PRED SEDEMEDESETIMI LETI

Nedavno smo povzeli iz starega »Gorenjca« hudo načelne misli: da bo napreden kmet oddal svoj glas le za kmeta pri bližnjih volitvah v kranjski deželni zbor. Češ, kmet najbolj razume kmeta in njegove težave in da za vnaprej res ne gre, da bi kmečke koristi branil kak mestni škric, advokat ali duhovnik.

No, v »Gorenjcu« z dne 31. avgusta 1901 pa preberemo nekaj prav nasprotnega:

Jasno je torej, da bodejo vsi volilci kmetijskih občin vneto volili gospoda Otona pl. Detela, ki nas je že doslej zastopal v deželnem zboru. Poleg njega pa bomo volili gospoda Henrika barona Lazarinija, graščaka v Smledniku.

Le kaj bi tema dvema »kmečkima« zastopnikoma mogli očitati...

Pod stalno rubriko »Prigodbe nekdanjih časov« objavlja »Gorenjec« v zadnji avgustovski številki leta 1901 naslednje zapise:

V letu 1811 je v Kranju pogorelo mnogo hiš. V letu 1814 je bil spomladi dolg mraz; 14. septembra je slana vzela vso ajdo; to je bil začetek hudih let. — V letu 1815 je bilo mrzlo in deževno. Letina slaba. To je že drugo nerodovito leto. Na Dunaju zbrani vladarji so poravnali evropske stvari. Dne 15. marca je Napoleon ušel z Elbe in prišel v Pariz, bil je nato še sto dni cesar, potem pa je od vseh premagan zbežal na morje — od Angležev ujet, na otok svete Helene odpeljan in tam dobro obvarovan.

Kakega idiličnega miru tudi pred sedemdesetimi leti ni bilo na svetu. Iz »Gorenjčeve« novic vzemo:

Vojna v južni Afriki. Zadnji čas se mnogo govori, da je ruski car Nikolaj sklenil, posvetovati se z nemškim cesarjem Viljemom glede posredovanja v južnoafriški vojni, med Angleži in Buri.

Francija je bila v onih letih še mogočna veselisa, ki ni imela le številne kolonije, pač pa si je lastila oporišča celo na obalah suverenih držav. O tem nas seznani vest v »Gorenjcu«:

Med Francijo in Turčijo je nastal razpor. Sultan je namreč prepovedal, da bi francoski kapitalisti uporabljali carigradsko pristanišče za skladišča svojega blaga. Francoski poslanec se je krepko v bran postavil, nato pa odpotoval iz Carigrada.

Priložnost pa je zdajle kot nalašč, da spregovorimo o pisavi tujih krajevnih imen — po naše, po slovensko. Glede pisave imen za nekatera bližnja in daljna mesta, ki so v tej ali oni zvezi povezana z našo kulturno zgodovino, se niti ne pripravimo več. Te stvari so že dognane. Tako vemo, da je zavednemu Slovincu nekaj nemogočega, napisati Graz, namesto Gradec. Da o Beljaku, Celovcu, Veli-kovcu, Lipnici, Dunaju, Rimu, Benetkah, Milanu (grem v Milan, ne v Milano!), Pragi in Parizu niti ne govorimo. Bolj tuja se nam zde nekatera druga imena: Inomost za Innsbruck, Draždene za Dresden, Frankobrod za Frankfurt, Carigrad za Istanbul, Monakovo za München, Lipsko za Leipzig itd. Tem pravijo, da so po sili poslovenjena. — Seveda pa se teh imen tujih mest (ki se jih v poštnem prometu in v uradnih listinah seve ne bomo posluževali) ne da kar tako odpraviti iz zbirnice slovenskega jezika. Tako je n. pr. Monakovo skoraj sinonim za generacijo naših impresionistov. V umetnostni zgodovini vedno govorimo o monakovski šoli, o Jakopiču in Ažbetu v Monakovem. — Tudi Carigrad je tako trdno vpel v našo zgodovino, da mu v knjižnem pisanju res ne moremo reči Istanbul. Prav tako smo imeli — žal neprijetne — stike s solnograškimi misijonarji, še izpred tisoč let! Le kdo more zapisati, da smo bili dolga leta v cerkveni odvisnosti od akvilejskih patrijarhov, vsi raje uporabljamo besedico Oglej za Aquileo!

Seveda prav dosledni v teh stvareh pa še nismo. Tako n. pr. Hrvatje dosledno pišejo v svojih časopisih Skoplje in ne Skopje. Za naš Koper uporabljajo vedno svojo obliko Kopar. — Le mi se nekako bojimo poimenovati nekatero jugoslovansko kraje po slovensko (v smislu naše literarne, zgodovinske in kulturne tradicije): Pulj, Zader, Split, Beograd, Skoplje, Reka, Bitolj in podobno. Kar spomnimo se slovenske narodne pesmi, ki poje o napadu Turkov na Sisek in kako se Lavdon bori za Beli grad. Pisatelj Janez Trdina (za katerega je rekel Ivan Cankar, da se pri njem uči lepe in čiste slovesčine) je tudi za Karlovac uporabljal le naš Karlovec.

c.z.

41 Miha
Klinar

Aprilsko sporočilo 1941

Predigra

ZA NAPAD NA SOSEDE
POTREBUJEŠ OLJE, ROPAR!
A MI BIVAMO OB CESTI,
KI K OLJU PELJE

(Bertolt Brecht, Bericht der Serben)

Hitler seveda ni imenoval nobenega evropskega naroda poimensko in seveda tudi ne nobene države, ki je nastala leta 1918, ker ne bil rad zašel v čas svojih priprav na vojno na spolzka tla na Balkanu, saj je prav balkanske države izrabil, da je postavil 'na laž' Rooseveltovo 'skrb zaradi ogroženosti Jugoslavije, Romunije itd.', svoje dosedanje 'rešitve' pa primerjal z zgodovino ZDA, 'z vojno med severom in jugom', z 'ameriški osvajaji'. Torej so bila Rooseveltova gledanja na sedanja evropska prizadevanja Nemčije, sicer 'vredna vse časti, vendar brez potrditve v njegovi lastni deželi, še manj pa v ostalem svetu'.

Tako je Hitler (skoro tako kakor Antonij v Shakespearovem 'Juliju Cezarju' Bruta) najprej potrepljal Roosevelta z besedami, češ:

ROOSEVELT RES JE ČASTIVREDEN MOZI!

— potrepljal samo zato, da bi ga potem lahko čimbolj ponižal in osmešil.

Tudi tokrat nas je hotel zaplesti Zahod v 'graničarsko pravdo' svojega imperializma. V svoje račune pa je nas in druge evropske narode vpletel tudi Hitler, ki je zavračal Rooseveltov

'STRAH ZA OGROŽENE DRŽAVE'

»Gospod Roosevelt naposled zahteva, da mu dam zagotovilo, da nemške vojne sile ne bodo zasedle ali napadle ozemlje naslednjih neodvisnih narodov: Finske, Letonske, Litve, Estonske, Norveške, Švedske, Danske, Nizozemske, Belgije, Velike Britanije, Irske, Francije, Portugalske, Španije (te bi prav gotovo ne bilo treba Rooseveltu omenjati, ker je po zaslugi italijanske in nemške podpore postala fašistična — prip. M. Kl.), Svice, Lichtensteina, Luxemburga, Poljske, Madžarske, Jugoslavije, Bolgarije, Romunije, Rusije, Grčije, Turške, Iraka, Arabije, Sirije, Palestine, Egipta in Irana.

Odgovor (18. točka): Najprej sem si vzel trud, da bi ugotovil pri navedenih državah, prvič: ali se res čutijo ogrožene, in drugič: ali je to vprašanje gospoda Roosevelta, naslovljeno na nas, sledilo na morebitno njihovo pobudo ali vsaj z njihovim privoljenjem.

ODGOVOR JE BIL POVSEM NEGATIVEN

deloma celo ostro odklonilen. Prav gotovo nisem mogel prejeti odgovora od nekaterih navedenih držav, ker so le-te kakor na primer Sirija — zasedene z vojnimi silami demokratičnih držav in s tem brezpravne. Tretjič, ne glede na to, pa smo prejeli od obmejnih držav našega Reicha mnogo bolj jasna in prepričljiva zagotovila in predvsem bolj jasne predloge, kot jih gospod Roosevelt zahteva od mene v svojem svojevrstnem telegramu. Četrtrič: če morda kdo smatra moje že tolikokrat dane splošne in neposredne izjave za dvomljive, bi bile tudi druge nadaljnje izjave, ki bi jih gospod Roosevelt rad prejel, brez vsake vrednosti. Kajti konec koncev ni odločilna ocena, marveč vrednost, ki jo kdo pripisuje odgovorom prizadetih držav na postavljena vprašanja. Petič, torej moram tudi gospoda Roosevelta opozoriti na zgodovinsko zmotu: Gospod Roosevelt omenja namreč Irsko in prosi za pojasnilo in izjavo, da bi Nemčija ne napadla Irske. Jaz pa sem pravkar bral govor irskega ministrskega predsednika De Valere, ki v nasprotju z gospodom Rooseveltom ne obtožuje Nemčije, da bi ta tlačila Irsko, marveč očita Angliji, da mora Irsko prav zaradi te države trpeti in živeti v večnem strahu pred nenehno grozečo agresijo.

Pri vseh Rooseveltovih prizadevanjih za stisko in skrb drugih držav je kljub temu treba pouda-

riti, da irski predsednik prav gotovo ve več o nevarnosti, ki ogroža njegovo državo, kakor predsednik Združenih držav Amerike. Prav tako je gospodu Rooseveltu ušlo dejstvo, da v tem času Palestina ni zasedena z nemškimi četami, marveč da je zasedena z angleškimi, njena svoboda pa zatirana z najbolj brutalnimi sredstvi in metodami v prid judovskim priseljencem. Arabci, bivajoči v tej deželi bi se prav gotovo ne pritoževali gospodu Rooseveltu nad nemško agresijo, marveč obtožujejo s stalnimi apeli na svetovno javnost Anglijo, ki skuša z najbolj barbarskimi metodami zatreti boj palestinskega ljudstva, ki ljubi in brani svojo svobodo...

Tako je odgovarjal Hitler

NA ROOSEVELTOVA VPRAŠANJA

in indirektno opravičeval nemške imperialistične zahteve z imperialističnim zaslužjevanjem kolonialnih narodov s strani zahodnih imperialističnih držav.

»Lahko bi naštel še več takih zmot gospoda Roosevelta ne glede na težave vojaškega značaja, ki bi jih imela Nemčija, če bi hotela napasti in okupirati države, ki so na tisoče kilometrov oddaljene od njenih meja. Toda kljub temu izjavljam: Nemška vlada je kljub vsemu pripravljena, vsaki imenovani državi, če želi, dati ... zagotovilo pod pogojem obojestranske veljavnosti. Pri celi vrsti držav, ki jih je navedel gospod Roosevelt, bi lahko uredili to že sedaj, ker smo z njimi bodisi zavezniki, bodisi v tesnem prijateljsstvu...»

Hitlerjev govor 28. aprila 1939 je trajal dve uri in dvajset minut. Bil je namenjen predvsem Nemcem kot

PSIHOLOŠKA PRIPRAVA NA VOJNO,

saj je večina Nemcev že verjela, da Nemčija ni kriva za nobeno zlo, ki je v minulih sedmih desetletjih od francosko-pruske vojne preko svetovne in množice drugih lokalnih vojn doletelo človeštvo. Vsega so bili krivi drugi, predvsem pa 'versajski zločinci', ki so osleparili Nemčijo in jo obsodili na ponižanje in revščino. Ti so vzeli Nemcem kolonije, ki jih je Nemčija 'kupila ali pridobila s pogodbami, ne pa z vojnami in nasiljem' kakor druge evropske imperialistične države, kakor je dejal Hitler v tem govoru. Ni mu bilo treba naštevati evropskih držav, ki so v tem času proglasile nevtralnost in, kakor smo videli ob Gafencovi turneji, izražale razen prizadevate Poljske, da se ne čutijo 'ogrožene s strani Nemčije'. To je bilo treba povedati Rooseveltu in Zahodu, Nemcem pa, da 'Nemčija ne želi vojne, marveč hujskajo nanjo Poljaki' in zahodni plutokrati 'kapitalističnih držav', kar je Hitler izrecno poudaril. Ti odrekajo Nemčiji 'vrnitev ozemelj', ki so jih 'versajski zločinci' ukradli Nemčiji. Glavno, kar je hotel povedati Zahodu in Poljski, pa je bila odpoved britansko-nemške pogodbe o vojnem ladjevju in nemško-poljske prijateljske pogodbe. Mimo tega pa je hotel osmešiti Roosevelta in ga ponižati ne samo z načinom, kako mu je v govoru odgovarjal, marveč tudi s tem, da mu je namesto protokolirano uradnega odgovora enostavno poslal izvod svojega govora.

»Ni mogoče reči, da je kratkost najbolj izrazita dobra lastnost tega človeka. V glavnem je govor manj podžigalen, kakor smo pričakovali.«

Tako je o Hitlerjevem govoru zapisal Ciano. Hitler je že dan poprej obvestil Mussolinija, da bo odpovedal omenjeni pogodbi z Anglijo in Poljsko. Mussolinija, kakor je zapisal Ciano, odpoved pogodbe z Anglijo ni toliko skrbela in vznemirjala, kakor 'odpoved sporazuma o prijateljstvu s Poljsko'.

PRVI MAJ 1939

so Hitler, Goebbels in Göring izrabili in propagandne namene. Po prihodu na oblast bi sicer Hitler rad odpravil ta delavski praznik, vendar ga je obdržal, ker se je verjetno bal, da bi se praznovanje delavskega praznika kljub prepovedi nadaljevalo ali se celo spremenilo v delavske demonstracije proti nasilju nad komunisti, zaprti-

mi v koncentracijskih taboriščih, pa tudi proti nasilju nad socialisti, ki jih je podobno kakor je komuniste nameraval izgnati iz Reichstaga, njihovo stranko pa prepovedati. To je bilo leta 1933, ko so se ni čutil povsem varnega na oblasti. Tako je ta delavski praznik ostal tudi potem, ko je bilo razredno delavsko gibanje že do kraja zatrto ali pa je delovalo v globoki ilegali, ne da bi moglo vplivati na delavske množice. Tako nemški Prvi maj ni bil več praznik boja nemškega delavskega razreda in delavske mednarodne razredne solidarnosti, marveč 'Nationalfeiertag' — nacionalni državni praznik. Tak je bil tudi 1. maj 1939. leta, le da je nosil pečat bližajoče se vojne in hujskanja nanjo v stilu: »Nemčija hoče mir, drugi pa ji tega ne dovolijo. Toda današnja Nemčija, ni več Nemčija, zaznamovana z versajsko sramoto, marveč Nemčija, ki bo branila svojo čast.

»Iz poteptanega nemočnega Reicha je vstala nova Velika Nemčija, iz preziranega naroda velik spoštovan narod. Današnja nemška mladina pripada spoštovanju vrednemu močnemu ljudstvu in na to mladino gradim veliko tisočletno prihodnost nemškega Reicha jaz, vaš Führer. In vaš Führer sem ponosen na nemško mladino, oblikujočo prihodnost Velike Nemčije.«

Tako je govoril Hitler 1. maja 1939 na berlinskem olimpijskem stadionu članom nacistične mladinske organizacije Hitler-Jugend. Od tam se je napotil v Nemško opero (Das Deutsche Opernhaus) na slavnostne seje reichovske kulturne zbornice, kjer so podelili državno literarno nagrado nacističnemu 'pesniku' Brunu Brehmu za 'Avstrijsko trilogijo' in filmskemu režiserju profesorju Carlu Froelichu za film 'Domovina'. Govoril je seveda Hitlerjev propagandni krivonogi minister Goebbels, ki se je 'kulturno' proslavil že leta 1933, ko je ukazal sežig vseh knjig Hitlerju in hitlerizmu sovražnih nemških pesnikov in pisateljev, ki so bili domala vsi, ki v nemški kulturi svetu nekaj pomenijo. Govoril je o 'gradnji kulture v Reichu, s katerim koraka kultura z roko v roki'. Zatrjeval je, da je laž, da 'sedanja avtoritativna Nemčija tlačí svobodo duha'. To so samo 'ameriške izmišljotine, ker bi Amerika rada nahujkala ustvarjalce kulture proti nacizmu, v resnici pa je nemški duh šele sedaj dobil vse možnosti svojega razmaha', zaključil pa je svoj govor z zahvalo Hitlerju, ki je mimo drugega storil tudi to, da 'nad Reichom, njegovim gospodarstvom, nad njegovo politiko, pa tudi

NAD NEMSKO KULTURO BDI MOČNA VOJSKA

in drži svoj ščit na dohodih k njenim mejam'.

Okrog poldneva se je Hitler že pojavil v berlinskem Lustgartnu na 'državni svečanosti' in govoril o 'nemškem praznovanju' Prvega maja, nato pa naperil svoj govor proti 'obkoljevalni politiki'.

»Ob lopati naj bo pripravljena puška!... Podlaga ljudstva ni v doktrinah in teorijah, marveč v posesti življenjskega prostora. Skupna usoda se dviga zahtevno nad vsemi... Vsi Nemci morajo biti prežeti s prepričanjem, da so v skupnosti in strnjnosti odrasli sleherni nevarnosti, v neenotnosti in nestrjenosti pa zapisani porazu. V takem smislu naj se vzgaja nemška nacija. Če se je pri tem včasih treba odpovedati tudi svobodi posameznika, je to potrebno za svobodo nacije, ki naj nadomesti svobodo posameznika.

ZAGOTOVITEV NEMškega ŽIVLJENjskega PROSTORA JE NAJVISJA ZAPOVED

Ta 'življenjski prostor' je bil za Hitlerja trenutno na Poljskem, čeprav tega ni povedal določeno, marveč je govoril o svoji 'ljubezni do miru'.

»Dokaz za to je moje delo. Delal sem za veliko nacijo in nosim zanj vso odgovornost. Ustvaril sem velika dela. Nastala je mogočna industrija, velika dela so še v načrtu. Mnoga od teh potrebujejo za ustvaritev deset ali celo dvajset let, torej vzrokov dovolj, da zahtevam ohranitev miru...«

GORENJSKA ALPINISTIČNA ODPRAVA V HINDUKUS

ISTOR-O-NAL 12

Piše
dr. Ivo Valič

Potem, ko je bilo konec ledene noči v zasilnem bivaku, sva z Jankom sklenila, da jo za vsako ceno mahneva navzdol. Vreme se je zopet nekoliko umirilo in sonce je prediralo meglo. Pri moravi vsaj do spodnjega bivaka, kjer bova z grebena lahko priklicala one v dvojki. Vzela sva vsak svojo spalno vrečo, kuhar, čaj in sladkor in se navezala na vrh. Ostalo sva pustila. Janko, ki je izgubil dereze pri padcu nad sedlom, si je pomagal s smučarskimi palicami, jaz pa s cepinom. »Saj bo šlo, dohtar!« je rekel, vstal, padel in zdrsel. Dobro, da sem ga varoval. In vendar je šlo. Vstajal je in padal, jaz pa sem ga vlekel in varoval. Tako sva dosegla bivak, kjer sva prespala prejšnjo noč z Zvoncem in greben, od koder sva videla dvojko. V jeklenki je ostalo še nekaj kisika. Dal sem ga Janku in še sam sem in tja pristavil cevko pod nos in dihal, dihal. Topel čaj naju je pogrel. Zveze pa nisva moga vzpostaviti ne preko aparatov ne s kričanjem. Izstrelila sva rdečo raketo, znak, da potrebujemo pomoč in se nato podala naprej. Kaj drugega nama ni preostalo. Tudi opomogla sva si. Naprej je šlo nekoliko laže, ker se je Janko lahko drsal po zadnjici. Ko sva dosegla spodnji greben, se je na najine klice oglašil nekdo tik pod nama. Bil je Peter, ki nama je šel na pomoč. In še iz dvojke so se oglašili. Torej so naju opazili! Sedaj sva rešena!

Ko smo navezani korakoma sestopali po grebenu, smo v ledeni prečki zagledali Sandija, Mišota, Čikota in Brojana. Nekje nad njo smo se srečali. Kako odlično, da je bila preko prečke pritrjena vrv!

Še preden je padel mrak, smo dosegli dvojko. Midva z Jankom bolj po vseh štirih, pa kaj bi to! Objemi, stiski, solze! Sedaj je bilo vse v re-

du! Tu so bili prijatelji, šotori, spalne vreče, topel čaj. Tu ni bilo ne mraza ne vetra. Za ugodnejše počutje se je Mišo celo odpravil v bazo, da bi bilo za nas ostale več prostora. Vrh vsega smo še zvedeli, da se Zvonar že odlično počuti. Kdo ne bi bil vesel in zadovoljen!

Peti dan sestopanja in reševanja smo dosegli bazno taborišče. Iz tabora dve smo se ne glede na grozeče serake spustili naravnost po sneženem žlebu navzdol. V hudi strmini viseč in ves razpokan nam je ledenik pri vzponu vzbujal strah in kolikor se je dalo, smo se mu izognili. Sedaj nam tega ni bilo mar, kajti z Jankom nisva bila sposobna, da bi se povzpela preko prečke v skalnem stolpu. Tudi sicer bi bila naša običajna pot do enojke veliko zahtevnejša. Tako pa je šlo odlično. Janka so po najhujši strmini spuščali kot vrečo, kar pa se je dalo, sva opravila po zadnjici. V tem primeru je celo Sandi, veliki alpinistični est, spregledal to »alpinista nedostojno« dejanje. Odšel sem naprej. Med potjo sem se pridrsal tudi na plazišče s trdo ledeno podlogo. Začel sem drseti z nevarno naglico in le z največjim trudom sem se ustavil. Naprej sem bil bolj previden. Še preden sem dosegel bazo, sta nam od tam prihitela na pomoč Mišo in Joco. S težavo in ves utrujen sem prispel v bazni tabor, kjer je bilo na litre čaja in polno jedače! Ker sem vedel, da bo Janko težko zmogel zadnji del poti, sem mu poslal naproti še Francija in kurirja, ki je vse dneve čakal v bazi. Že sem malce oddremal, ko je, podprt z dveh strani, dosegel bazo še Janko. In Čiko je zopet, kot sicer vedno v kočljivih situacijah, zdeklamiral: »Ne se plaši, ne se boj...!«

Dobro razpoloženje je stopnjevala pošta, prišla od doma, nato Jocova jota in končno Drogin vinjak in rum. Proslavljali smo zmago! Celo kurir in puritanski zvezni sta se nam pridružila. Kljub verskim predsodkom sta se ga pošteno naluckala. In zvezni je slovesno izjavil, da bi ga bilo sram, če ne bi uspeli! Ko smo namreč po prvem oddihu načeli osrednje vprašanje in nato po pripovedovanju, rekonstrukciji vzpona po slikah in skicah ugotovili, da sta Zvonar in Janko petega junija nesporno dosegla glavni vrh, ni bilo veselju ne konca in kraja. Zvečer smo se ob baznem taborišču postavili v vrsto in visoko v temno noč so švig-nile rakete, rakete zmage in sreče! Naslednjega dne zjutraj je odšel kurir z vestjo, da smo dosegli cilj.

Nekaj dni je bilo potrebnih za okrevanje. Zvonetu in Janku so se odrgnine po obrazu, rokah in hrbtu pokrile s hrastami. Poleg odrgnjene nosu so Jankovo lepoto kazile še otekle, razpokane in hrastave ustnice, ki jih je bilo kar za »dva golaža«. Ostali smo bili sicer manj prizadeti, a vseeno vsi zabuhli v obraz, razpokanih lic in ustnic. Janko je počasi zopet shodil. Tako ga je vzelo, da je kar rožljalo, ko se je prestopal med šotori. Ni bilo izgledov, da bi bili zopet kmalu sposobni za kak večji podvig, ki bi v najboljšem primeru ponovno zahteval najmanj osem do deset dni dedelžebe nas vseh. Za toliko časa pa je bilo vprašanje, če bi shajali s hrano in kurivom. Zato smo se odločili, da opustimo vse ostale načrte in se zadovoljimo s storjenim. Sklenili smo, da pospravimo le tabor ena in dva, ostalo pa pustimo na gori. Tam je bilo poleg šotorčka na trojki in pri prvem bivaku še nekaj opreme, kar pa ni bilo vredno tako velikega truda. Nato smo sestavili načrt za povratek. Joco je imel polne roke dela še s slikanjem za reklame in s portretiranjem. Za to smo porabili vsi kar eno celo dopoldne.

Počasi smo začeli pospravljati, zlagati in pakirati. Predzadnji dan sta Mišo in Peter že ob dveh ponoči odšla proti dvojki, jo pospravila in obenem še odstranila pomožno vrv in lestvice iz ledene in skalne prečke. Popoldan sta bila že nazaj! Brojan pa je proti večeru kot za sprehod odšel do enojke, si naprta oba šotora, vso ostalo opremo in hrano

in jo v dobrih treh urah pri-mahal nazaj v bazo! Na predvečer odhoda je nad taborom zagorel velik kres.

Petnajstega junija sta že pred šesto prispela v bazo oba kurirja in točno ob osmih vsi ostali, naročeni nosači. Kot Indijanci so se vsi naenkrat pojavili na robu kotanje. Verjetno so za njim čakali na dogovorjeno uro. Mrzlo noč so prebili ne-kje med potjo. Po eni uri je že krenila navzdol po ledeniku vrsta osemindesetih, težko otovorjenih nosačev. Za njimi smo krenili še mi. V kotanji, na robu ledenika je ostala kamnita ograda in šest majhnih ploščadi, kjer so prej stali šotori. Na skali se je belil napis, ki bo počasi zbledel. Izginila bo sled tako kot za jalapsko odpravo. Kdaj bo Nalagut zopet nudil zavetje novim navdušencem?

Nosači so jo spešili navzdol kar se je le dalo. Tega dne so morali prehoditi kar dve etapi. Med njimi je bilo precej novih, ker se je precej prejšnjih nosačev pridružilo italijanski odpravi, ki je šla poizkušat srečo nekam v gore za Istor — O-Nalom. Ledenik se je bil medtem nekoliko spremenil. Nastala so nova in izginila stara jezera, prav tako potoki in ledeniške razpoke. Povsod je bilo polno ledeniških gob: kamen na ledenem betu. Na koncu smo morali ledenik prečiti, ker niže doli ni bilo več ledenega mostu. Bila je prav ogabna in mučna hoja med skalnimi bloki in gori-doli po grušču. Nekje v sredini ledenika smo morali na najožjem delu preskočiti globoko in divje de-ročo reko. Nosači so to opravili kar s tovari na hrbtu. Ni bilo lahko, niti brez nevarnosti. Na plaz, porasle s gostim brezovjem, ki je bujno zelenelo, smo se ustavili. Za seboj smo imeli naporen dan. Janko, ki je še težko hodil, ga je s pomočjo smučarskih palic kar dobro prestal. Hud račun sta plačala Zvone in Brojan. Zvone je namreč na poti navzgor našel napol razpadlega kozoroga z lepim rogovjem. To je odstranil in ga skril. V spremstvu Brojana ga je sedaj šel iskat. Ko sta ga našla, sta se namenila ob reki navzdol, namesto da bi se vrnili in prečila ledenik. Računala sta, da bosta nižje doli reko lahko prekoračila. Morala pa sta se vrniti in po treh urah sta nas dohitela vsa izmzgana in sestradana. Rogovje je v vsakem ozrtju postalo dragoceno!

Druugo jutro smo že zgodaj zapustili Shenjyak. V Bandoku, kjer smo bili na »klimatskem zdravljenju«, smo se ustavili le za kratek čas, da smo se napili bistre studenčnice. Vedeli smo, da bomo od tam dalje morali zopet razkuževati vodo, ki je bila običajno tudi kalna, polna mivke. Še pred poldnevom smo dosegli Shagrom.

ŠUŠTARSKA NEDELJA V TRŽIČU

V koledarju tržiških prireditelj, ki ga vsako leto sestavi domače turistično društvo, zavzema »šuštarska nedelja« eno izmed osrednjih mest. Kako tudi ne, saj gre za veliko turistično in narodno prireditev, ki ji komercialni priokus (prodaja čevljev in drugih usnjenih izdelkov) prav nič ne škodi — prej bi lahko rekli, da z resnično veliko izbiro in znižanimi cenami privabi marsikate-rega obiskovalca.

Na letošnje 3. šuštarsko nedeljo, ki bo to nedeljo (5. septembra) se v Trziču že na veliko pripravljajo. Turistično društvo je za pokroviteljstvo tudi letos pridobilo renomirano domačo tovarno Peko.

Že na predvečer bodo v razstavnem paviljonu odprli prikaz modelov in obutve tovarne Peko. Ta vzorčna razstava bo, kakor obljubljajo, resnično na paša za oči. V nedeljo pa si bodo obiskovalci poleg te razstave lahko ogledali tudi čevljarstvo zbirko v tržiškem muzeju, ki je — kakor znano — edina tovrstna v Jugoslaviji.

Izkušnje in uspeh v preteklih letih so prireditelje vzpodbudili, da bodo letos pripravili še bogatejši sejem: podjetja, manjše obrtne delavnice in zasebni čevljarji z vse Gorenjske so si že zagotovili prostor za stojnice. Peko in Alpina pa bosta povečala lanskim prodajni prostor dvakratno, tako da bo Trg svobode ta dan še bolj pisan in bo dobil pravo sejmsko podobo. Že doslej je pripravljenih 20 stojnic. Čevljarji sejem bo trajal v nedeljo od zgodnjih jutranjih ur do poznega popoldneva. Medtem pa se bo ob treh popoldne na nogometnem igrišču začel tradicionalni kulturni program, ki ga bodo poleg godbe na pihala, folklorne skupine Karavanke in citrašev popestrili še igralci KUD Trzič in stari tržiški čevljarji, znani po svoji šegavosti. Ob pristnih šuštarskih anekdotah bodo obudili nekatere stare tržiške navade, seveda predvsem čevljarstvo.

Da bo sledila temu množična veselica s srečolovom, verjetno ni potrebno zapisati še posebej.

Na ta dan še posebej poskrbijo Trzičani za jedce: tržiške bržole bodo kuhali v gostilni Zelenica in pri Damulneku, v restavraciji Pošta pa bodo pripravili »šuštarsko kosilo«.

Po ocenah se je lanskih prireditelj »šuštarsko nedeljo« udeležilo okoli 10.000 obiskovalcev, zato pričakujejo vsaj tolikšno udeležbo tudi letos.

Planinsko društvo Kranj

prireja veliko denarno loterijo

Štiri premije in 4004 dobitki v skupni vrednosti 200.000 din. Srečke bodo v prodaji do 21. oktobra, žrebanje pa bo 23. oktobra.

Zbrana sredstva so namenjena predvsem za pokritje stroškov gorenjske alpinistične odprave v Hindukus.

Razcestja

MIHA KLINAR
(MESTA, CESTE
IN RAZCESTJA)

IV. DEL

236

Mama? Ni ji še pisal.

»Moram ji. Še nocoj ji moram.«

Zdaj ni več zagrenjen, kakor je bil še pred tedni. Zdaj ji lahko odkrito piše.

»Ne skrbi zame in ne bodi huda. Rad te imam in ti ob rojstnem dnevu želim vso srečo in lepše dni, kakor si jih morala živeti doslej. Pozdrave tebi, nonu, noni, babici in vsem drugim... Slavko.«

6

Samo kartica je, voščilna kartica, pa je Štefi ljubša kakor Lehmannovo voščilo in dolgo pismo v katerem jo nagovarja, naj se nikar več ne pravi da z možem, kdo je kriv za ločitev zakona in kdo ni.

»Vzemi krivdo nase! Ne zahtevaj ničesar od njega! Ni vredno. Celo leto sva izgubila, pa sva še vedno, kjer sva bila lani v Berlinu...«

Zares, več kakor leto je že, kar je vložila tožbo proti Federlu.

In to leto je bilo vse prej kakor srečno!

Ali je res še vredno, da se muči in plačuje advokata?

»Toda sprejeti vso krivdo nase?«

Ali se ni ponižala že dovolj, ko je pristala na sporazumno ločitev.

»Naj se torej ponižam do kraja?«

Štefi se še vedno ne more odločiti.

Tako mine zima. Nekega marčevskega dne 1925. leta pa ji prinese oče »Goriško stražo«, edini slovenski goriški list, ki ga oblast še dovoljuje. »Preberi,« ji s koščeno roko kaže na naslov nekega članka.

»OGOLJUFANI,« prebere Štefi naslov, nato pa še podnaslov: »Svarilo primorskim rojakom,« dvigne pogled in pogleda očeta. »Kaj piše?«

»Preberi! Slavko je podpisan.«

»Slavko?« se začudi Štefi.

»Pod pisanje pogled! Slavko Federle,« ji pokaže oče s kazalcem.

Štefi strmi v vrstico, pod katero drhti očetov kazalec.

»Slavko Federle... Zares,« vzdrhti tudi sama in skuša brati, pa se ji črke razblinjajo pred očmi. Šele počasi postajajo vrstice trdnejše in čitljivejše.

In Štefi bere. Bere pritožbo nad oglasom, že tolikokrat objavljenem v Goriški straži in ki je premamila že stotine primorskih rojakov, da so se napotili za delom in kruhom v Francijo v upanju, da bodo tam našli obljubljeno deželo, najbolj napredno in demokratično ter človekoljubno deželo na vsem svetu, v resnici pa že ob prihodu morajo spoznati, da so bili ogoljufani.

DEŽELA, KI SE PONASA Z ZASTAVO ENAKOSTI, BRATSTVA IN SVOBODE, SE NE DRŽI TEH GESELE IN JIH NE PRIZNAVA NITI ZA SVOJE DELAVCE IN KER JIH NE PRIZNAVA ZANJE, JIH SE MANJ PRIZNAVA TUJIM DELAVCEM, KI S SVOJIM DELOM, IZRABLJANI NA NEČLOVESKI NACIN, BOGATE Z IZRABLJANIMI FRANCOSKIMI DELAVCI FRANCIO BOGATIH. CE JE FRANCOSKI RUDAR V ALZASKIH RUDNIKIH ENKRAT IZRABLJAN, SMO MI SLOVENSKI, ALZIRSKI, MAROSKI IN DRUGI DELAVCI IZ FRANCOSKIH KOLONIJ TER ŠPANSKI, POLJSKI, ITALIJANSKI IN VSI DRUGI TUJERODNI DELAVCI DVAKRAT ALI CELO TRIKRAT IZRABLJANI. NE VERJEMITE OBLJUBAM NEZNANEGA OGLASEVALA.

CA, KI NI NIHČE DRUGI KAKOR BIVSI RUDARSKI INŽENIR V IDRIJI FILIP KLAVERDA...

»To je vendar oče Slavkovega prijatelja?« ne more verjeti Štefi in razmišlja, če je vse to res, kar je napisal Slavko v imenu primorskih rojakov, in če morda ni bil inženirju nehvaležen.

Štefi ne ve, da Slavko dela kot kopač v rudniku.

»Brala sem tvoj članek. Da nisi do inženirja Klavedov krivičen? Toliko dobrega ti je storil v Idriji. In potem v Ljubljani. Pa tudi priporočilo, da imaš sedaj lepo delo v pisarni v Franciji in da lahko še študiraš, ti je sposloval,« napiše, a pismo zmečka. »Tu so tudi drugi. Slavko ne misli samo nase, marveč tudi nanje. In če so ti ogoljufani, je prav, da se je zanje postavil. Tudi sama bi ne ravnala na njegovem mestu drugače,« si pravi in napiše novo pismo, sestavljeno skoro iz samih vprašanj: »Si pisal resnico? Nisi morda inženirju Klavedu nehvaležen? Ga nisi očrnil po krivici? Piši mi podrobno, kaj te je napotilo k takemu pisanju?«

In ko naslednji teden bere v Goriški straži Klavedov ogorčen odgovor, podprt z navedbo pisem, ki so jih baje pisali hvaležni rojaki, med katerimi našteva celo nekaj imen, med njimi tudi Trlikarjevo, je prepričana, da je Slavko zagrešil nekaj grdega in krivičnega.

Toda že prihodnjo nedeljo prihitijo Trlikarjeva k njej vsa zaspola.

»Naš se ni nikomur zahvaljeval. Vse je res, kar je pisal Slavko.«

Skoro istočasno pa prinese oče najnovejšo številko Goriške straže.

»Le pogled! Fant ni lagal,« ji ponuja časnik z naslovom: NE DOPUŠČAMO IN DOVOLJUJEMO, DA BI KDO SE NAPREJ RIBARIL V CLOVESKI BEDI IN NESRECI. »Naglas preberi. Bolje vidiš črke kakor jaz.«

Štefi vzame časnik iz očetovih rok.

Življenje in delo na hribovskih kmetijah
(12)

Nič ni bilo skritega med sosedi

Žanjske, posebno mlade, so tekmovali tudi v tem, katera dela lepše snopje, kaj kakršen je snop, takega moža bo dobila, so govorile stare žene. Če je snopje vse razmršeno, bo razstlan in nemaren tudi njen bodoči mož. Isto je veljalo tudi za butarice v gozdu; če so se te med prevozom domov odvezale, potem tudi zakon tiste, ki je naredila tako butarico, ne bo trden.

Fantje so pri nakladanju vselej pazili, katera dela lepše, bolj gladke snopje. Seveda jih tudi niso pozabili malo podražiti, posebno še, če so žele na strnišče, se pravi, če je bila v žito vsejana detelja ali trave. Takrat so kosci kosili žanjicam tik za petami, ker se pozneje tako strnišče nerado reže. Snopje so zato sproti metali na pokošeno njivo in so ga nakladali šele potem, ko je bilo strnišče pokošeno. Zetev na strnišče je bila bolj mučno in zamudno delo; strnišče je bodlo po nogah in hrbet je bolel, ker se je bilo treba sklanjati le napoli.

Najbolj se spominjam žanjic pri našem sosedu Pešarju, ki so vselej hodile mimo naše hiše. Bilo jih je za celo brigado. Tudi drugod po več-

jih kmetijah so se potrudili za staro kmečko tradicijo, da so našli čimveč žanjic in da te tudi nad postrežbo niso bile razočarane. Bilo je vroče v teh pasjih dneh, vendar nikoli ni manjkalo dobre volje; da je bilo le žito lepo in da ga ni ogrozila toča, pa je bila vsa družina vesela in razigrana, posebno po južini ali po malici, kjer ni manjkalo dobrega mošta.

Spominjam se še posebno starega Pešarjevega ata — Anžona, kako je ponosno hodil okrog delavcev in kako jih je klical domov. Če so bili delavci na griču, je šel ata na nasprotni hrib. Na gače; tam je najprej zabrljal na prste, da je opozoril nase, nato pa je poklical svojo najmlajšo hčerko Francko in še praveje zavpil: »Južnat!« Če

pa so bili delavci Na gačah, je šel ata Anžon na grič in jih spet od tam klical, da se je slišalo daleč okrog. In zjutraj navsezgodaj, še v mraku, je že stal zunaj na dvorišču in klical družino, naj vstanejo. Nič ni bilo skritega! Ko so prinesli na mizo skledo in žlice, smo vselej slišali, koliko žlic je padlo na mizo. Če je bil ata malo v rožicah, je rad pribil: »Propadamo pa še ne!« Tudi če ga je zadela kaka nesreča, je bil vselej pri korajži. To je bil še pravi kmečki kralj starega kova. Ob nedeljah je hodil k jutranji maši in potem zavil malo k svojemu bratranču Gregorju Peternelju, ki je imel gostilno pri Polonovcu v Poljanah. Ponašal smo ga srečali, ko smo šli k deseti maši. Šel je dobre volje domov, včasih pa je tudi dlje ostal v gostilni, posebno po košnji in žetvi za likof. Njegovo geslo je bilo: »Povornog delat al pa povornog postopat!« To je pomenilo: če delaš, delaj, kar imaš moči v sebi, potem pa lenari. Največji greh je bil, če se je kdo med delom počasi obračal; delati je bilo treba s polno paro, potem pa je prišel čas za počitek.

Tudi otroci ob žetvi niso ostali brez dela. Kdor je mogel, je žanjicam donasal studenčnico, še mlajši pa so za njimi pobirali klasje. Noben klas ni smel ostati na njivi. Če kje ni bilo domačih otrok, so ti prišli z žanjicami. Pa

tudi sicer so jih žanjice rade pripeljale s seboj, da so se vsaj dobro najedli pri ostanjih. Opisala bom, kot se spominjam, kako je bilo, ko sem še pobirala klasje.

Klasje smo pobirali z vso dolgo slamo vred; klasi so bili na enem koncu v šopku. Ko je bilo slame za otroško pest, smo jo povili z najdaljšo slamo od vrha navzdol in na koncu lepo zataknili. Tako povito slamo smo zganili v veliko zanko in jo še posebej prevezali s slamo, da smo snopke lahko nataknili na roko. Tudi tekmovali smo, kdo bo nabral več snopkov, zato med otroki ni šlo brez prepira. Najraje smo imeli take žanjice, ki so največ stresle, včasih tudi nalašč, da je bilo več veselja. Strogo pa nam je bilo prepovedano vleči klasje iz snopja ali z nepožete njive. Pobirali smo tudi ječmen in vse, kar so pač želi. Kar ni bilo za kruh, smo shranili za ptičke pozimi. Take snopke smo sušili posebej na kakšni lati in tudi mlatili smo jih posebej, najraje kje na skrivnem, da nas ni nihče motil pri tem svetem opravilu. Seveda smo naredili vse ročno; tudi pleva smo z lastno sapo izpihali iz peharja, da je bilo žito čimbolj čisto. Pri tem se je pokazalo, kdo bo najboljši gospodar.

Starejši so se nam seveda na tihem muzali, obenem pa obujali lepe mladostne spomine. To pobiranje klasja je

bila namreč stara tradicija. Le po zatrdnem maminem zagotovitvi, da se naše zrnje ne bo pomečalo med ostalega, smo dovolili, da je dala naše žito na vrh vreče, ko je pripravljala za v mlin. Kar je rekla mama, je seveda držalo kot pribito. Tako je bila naša mokica lepo na vrhu vreče, ko so pripeljali iz mlina. Potem pa smo pekli vsak svoj beli hlebec in ko je bil v peči, nismo upali nikamor, dokler jih mama ni vzela ven. Lepo smo jih po vrsti pomazali še z maslom, da je bila skorja voljna. Potem smo jih najprej pokusili sami. O, kako so bili dobri! Odrezati smo jih dali tudi mami, ki je na vso moč zatrdjevala, da tako dobrega kruha, kot so naši hlebčki, še svoj živ dan ni jedla.

Marija Frlic
(Naprej prihodnjic)

Gorenjski
kraji
in ljudje

Predsednik škofjeloške občinske skupščine Zdravko Krvina je zbranim na otvoritvi spregovoril o novi šoli. — Foto: F. Perdan

Gorenja vas dobila novo šolo

Šola v Gorenji vasi nosi ime pisatelja Ivana Tavčarja. Pred vzhodom v novo šolo je v nedeljo ob 120-letnici pisateljevega rojstva odkril njegov doprni kip predsednik skupščine občine Škofja Loka Zdravko Krvina — Foto: F. Perdan

V nedeljo dopoldne je bila v Gorenji vasi slovesna otvoritev nove šole. Nanjo so se domačini temeljito pripravili. Gasilci so postavili številne mlaje v vasi, skoraj z vsake hiše pa je plapolala zastava. Že od zgodnjih dopoldanskih ur je po Gorenji vasi igrala godba na pihala in tudi reditelji, milčniki in gasilci so imeli z urejanjem prometa in usmerjanjem vozil proti novi šoli kmalu polne roke dela. Vsakdo si je hotel ogledati to veliko pridobitev za vso Poljansko dolino. Do desete ure se je na prostoru pred novo šolo zbralo kakih 2000 ljudi. Poleg domačinov in prebivalcev Poljanske doline ter drugih krajev so se slovesne otvoritve udeležili tudi: član sveta federacije Boris Zihnerl, predsednik skupščine občine Škofja Loka Zdravko Krvina, sekretar za prosveto in kulturo SRS Slavko Bohanec, predstavniki zavoda za šolstvo, poslanci in drugi predstavniki družbenega in političnega življenja.

Vse je bilo pripravljeno za slovesno otvoritev, le električnega toka ni in ni bilo. S programom je bilo treba začeti brez ozvočenja. Žal je bilo veliko takih, ki skrbno pripravljenemu in izvedenemu kulturnemu programu in govorom zaradi premajhne slišnosti niso mogli slediti, seveda brez krivde prirediteljev. V kulturnem delu sporeda so sodelovali: mladinski pevski zbor OS Gorenja vas pod vodstvom Ivana Milaneza, recitatorji z odlomki iz Tavčarjevih del, učenci do-

mače osnovne šole z vajami ob spremljavi harmonike in narodnimi plesi, učiteljski pevski zbor »Stane Žagar« iz Kranja ter oktet Gorenje vasi pod vodstvom Tineta Bogataja.

Zbranim je nato spregovoril načelnik oddelka za družbene službe in občo upravo pri skupščini občine Škofja Loka Ciril Jelovšek. Pojasnil je potek gradnje šole. Spomnil se je leta 1968, ki pomeni začetek zbiranja sredstev za gradnjo šolskih prostorov v občini. Aprila 1968 so se občani na referendumu odločili za plačevanje samoprispevka za dobo pet let. V jeseni 1969. leta je že bila zgrajena telovadnica v železnikih, približno istočasno pa se je začela tudi gradnja šole v Gorenji vasi. Na razpisani natečaj je prispelo 22 elaboratov za novo gorenjevaško šolo. Komisija se je odločila za projekt dipl. ing. arch. Branka Kocmuta iz Maribora. Glavni projekt je izdelal Komunaprojekt iz Maribora, nadzor nad gradnjo je prevzel škofjeloški Lokainvest, gradnjo samo pa SGP Tehnik iz Škofje Loke. Nova šola ima skupno 92 prostorov — 24 učilnic, telovadnico, 9 kabinetov, 5 upravnih prostorov itd. v izmeri 3833 m², sprejme pa lahko 700 otrok. Še posebno funkcionalno je urejen večnamenski prostor. Uporablja se lahko kot jedilnica, gledališče, avditorij za prireditve, gledališki oder ali pa se preuredi v klubski prostor. Prostor za gledalce se dviga in je zato vidljivost na oder zelo dobra. Vsa igrišča ob šoli so postavljena tako, da učenci pri igranju ne motijo ostalega pouka. Stavba se izredno lepo vklaplja v okolico. Dnevna osvetlitev prostorov je v skladu z normativi. Skupno z opremo je nova šola veljala 7 milijonov din.

Ravnatelj gorenjevaške šole prof. Vinko Jelovčan je govoril o zgodovini šole v Gorenji vasi. Stara šola že dolgo ni več ustrezala. Pouk je bil na več koncih in možnosti za uspešno delo učiteljev in učencev so bile zelo majhne. Zaradi premajhnih prostorov ni bilo mogoče misliti na so-

dobne učne pripomočke. S postavitvijo nove šole bo lahko bolj uspešno redno šolsko delo in tudi izvenšolske dejavnosti bodo lahko zaživele.

Predsednik krajevnih skupnosti Marjan Kosmač se je pred slovesno otvoritvijo nove šole zahvalil vsem, ki so kakorkoli pripomogli k gradnji nove šole.

»Z zgraditvijo nove šole v Gorenji vasi so se močno povečale možnosti za razvoj industrije in kmetijstva po teh krajih,« je dejal predsednik škofjeloške občinske skupščine Zdravko Krvina. Omenil je velik pomen tega objekta, ki je odprt ravno ob 30-letnici poljanske vstaje. Po izvedbi referendum je to že drugi zgrajeni šolski objekt v treh letih. Po slovesni izročitvi nove telovadnice v železnikih in šole v Gorenji vasi v uporabo se bo začela gradnja novih šolskih prostorov v Škofji Loki, ki bodo gotovi ob praznovanju 1000-letnice Škofje Loke.

Predsednik škofjeloške občinske skupščine Zdravko Krvina je nato prerezal trak ob vhodu v šolo in odkril doprni kip pisatelja Poljanske doline Ivana Tavčarja, po katerem je šola dobila ime. Kip je delo akademskega kiparja Toneta Logondra iz Škofje Loke.

Po slovesni otvoritvi so si ljudje z zanimanjem ogledali nove šolske prostore. Mnogi so si šolo ogledali že tudi popoldne. Hkrati s šolo je bila odprta tudi razstava mojstra fotografije Vlastje Simončiča iz Ljubljane. Razstava nosi naziv »Naša šola in njen okoliš« ter prikazuje človeka iz Poljanske doline pri delu in v okolju. »Želim, da bi pedagoške in strokovne izkušnje lahko posredovali mladim,« je dejal mojster. »Možnosti so tu idealne. V drugi etapi bom poskusil s sistematično vzgojo. Vidim, da je razstava vzbudila precejšnje zanimanje. Nekateri eksponate bom priredil za učilnice, razstavo sem namreč v celoti poklonil šoli, sem pa že tudi v dogovoru za druge razstave, ki bodo tu.«

J. Govekar

Delovni gasilci

Gasilsko društvo na Podblici je bilo ustanovljeno 1953. leta. Ker so bili brez potrebne opreme, so jo začeli zbirati po okoliških društvih. »Sosedje« so jim radi pomagali, in tako so bili gasilci s Podblice vsaj za silo opremljeni. Leta 1954. so zgradili zasilno barako. Leto kasneje so kupili motorno brizgalno, nato pa še voz za prevoz orodja. Pri vseh teh nabiranih akcijah so vaščani radi pomagali, saj je na primer samo motorka stala 380.000 dinarjev, kar za tiste čase ni bilo malo.

Leta 1964. so začeli graditi nov gasilsko-prosvetni dom na Podblici, ki so ga dokončali 1967. leta.

Predsednik Milan Vidic je pohvalil pridnost gasilcev, med katerimi je polovica mladih. Zbrati desetino danes ne predstavlja nobenega problema, razen če je večina gasilcev v službi, je dejal predsednik. Danes so podobni gasilci tudi vsaj za silo opremljeni. Manjka jim še nekaj hidrantnih nastavkov, 50 metrov cevi, univerzalni ročnik ter uniforme za pionirsko desetino.

-jk

PLANIŠKE SKAKALNICE V NOVI OBLEKI

Pretekli teden sem se oglašil v dolini pod Poncami, kjer samevajo svetovnoznane smučarske skakalnice, med njimi tudi velikanka, na kateri je Vzhodni Nemec Manfred Wolf s 165 m postavil nov svetovni rekord v smučskih poletih.

Vendar pod Poncami ni tak mir, kot bi si kdo mislil. Ze od spomladi dalje delavci Podjetja za urejanje hudournikov iz Ljubljane urejujejo 90, 125 in 170-metrsko skakalnico. Pretekli teden so prišli pod Ponce tudi delavci Splošnega gradbenega podjetja Sava z Jesenic.

Na ploščadi pod največjo planiško napravo sem srečal delovodjo SGP Sava z Jesenic Jožeta Koširja. Rad je povedal, kaj je novega pod slavnimi Poncami, kjer bo marca prihodnje leto 1. svetovno prvenstvo v smučskih poletih.

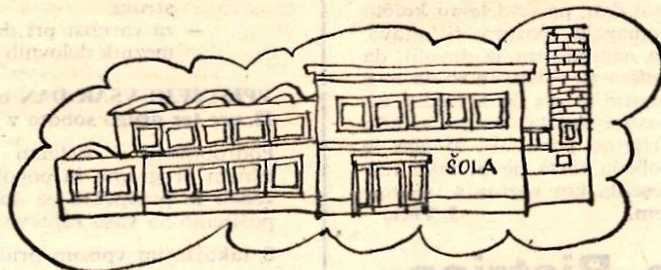
»Dolina skakalnic tudi poleti ni osamljena. Sem prihajajo številni turisti in sprašujejo, na kateri skakalnici je bil postavljen svetovni rekord, natanko kam je skočil

(Nadalj. na 16. str.)

Tudi telefon

V Nemiljah, na Podblici in na Jamniku nimajo telefona, kar vaščane teh krajev moti, saj bi prišla žična povezava s svetom marsikdaj prav. Pred desetimi leti so drogo-ve za telefonsko napeljavo že

imeli, vendar zaradi visokih stroškov akcije niso nadaljevali. Sedaj so se odločili, da bo za ceno prvi na vrsti telefon. Se posebno računajo na pomoč organov za narodno obrambo. —jk

VREMENSKA NAPOVED ZA SOLARJE — V prihodnjih mesecih oblačno s padavinami

Industrijski kombinat

PLANIKA KRANJ

objavlja naslednja prosta delovna mesta za nedoločen čas:

1. referenta za uvoz

Pogoji: višja izobrazba, I. stopnja ekonomske fakultete ali višja komercialna šola; znanje nemškega ali italijanskega jezika, dvomesečno poskusno delo;

2. 10 delavcev

za razna dela v proizvodnji
Pogoj: odslužen vojaški rok

3. NADALJE RAZPISUJE ŠTIPENDIJE NA NASLEDNJIH ŠOLAH:

EKONOMSKA FAKULTETA

STROJNA FAKULTETA

FAKULTETA ZA NARAVOSLOVJE IN TEHNOLOGIJO —

KEMIJA

TEHNIČNO ČEVljARSKO ŠOLO

ŠTIRILETNA UPRAVNO-ADMINISTRATIVNA ŠOLA

1 štipendijo;

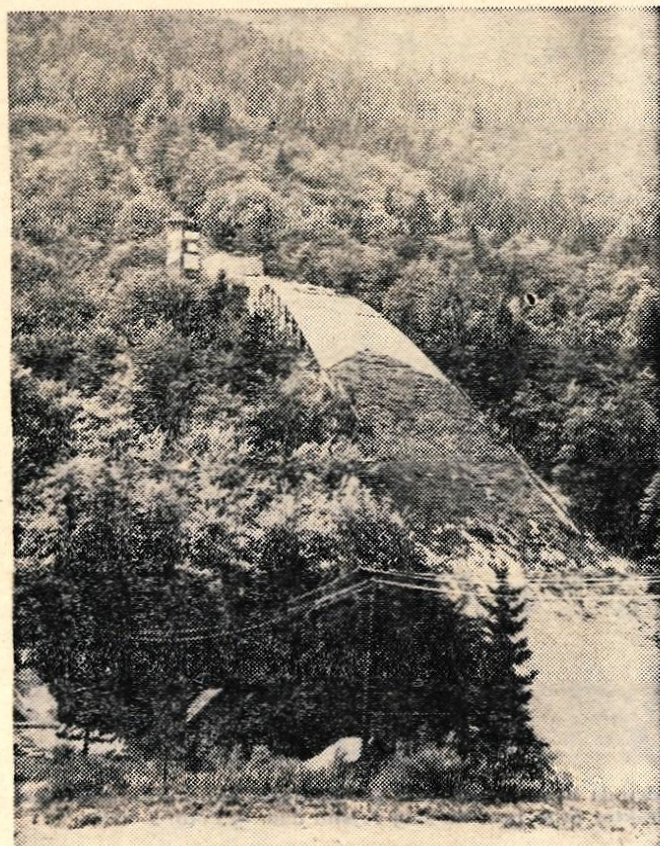
1 štipendijo;

1 štipendijo;

4 štipendije;

3 štipendije.

Kandidati naj predložijo pismene ponudbe z ustreznimi dokazili kadrovskemu oddelku kombinata v 15 dneh po objavi.

Častitljivo 125-metrsko skakalnico, ki je dolgo kraljevala med smučarskimi skakalnicami na svetu in živi sedaj v senci velike sosedice, prekrivajo z deskami. — Foto: J. Košnjek

V petek, 27. avgusta, se je kljub hudi nevihti podal po gobe Stefan Kerec, topilec pri električnih pečeh železarne na Jesenicah. Stanuje v Planini pod Golico in v gobarski sezoni ni dneva, da se ne bi sprehodil za gobami po gozdovih in travnikih pod Golico. Tudi tega dne je pogledal pod številne smreke na Črnem vrhu pod Golico. Pod eno je potem, ko je dvignil velike veje, zagledal gobana, ki ga vidimo na sliki. Skoraj ni mogel verjeti, da je to goba, saj take še nikoli ni videl. Bila je ogromna. Cez glavo je merila nič manj kot 35 cm, ko so jo stehali, pa je bilo skoraj dva kilograma. — Foto: B. Blenkuš

Metoda Krek iz Gmajnice pri Komendi vsa srečna prvič vozi traktor in to prav na svoj rojstni dan. — Foto: J. Vidic

Deklica na traktorju

Počasi sem se peljal od Komende proti Gmajnici po novi asfaltirani cesti. Po travniku se je cesti bližal traktor, naložen z otavo. Za volanom je sedela deklica, ki se je od sreče, da vozi traktor, kar naprej smehljala. Pred cesto je traktor ustavila in za volan je sedel njegov lastnik Janez Jerman, kmet iz Komende.

»Koliko si pa stara, da že voziš traktor?« sem povprašal deklico.

»Letos bom šla v sedmi razred osnovne šole.«

»Kdaj pa si se naučila voziti traktor?«

»Danes sem prvič vozila. Veste, prav danes imam rojstni dan, pa sem temu kmetu pomagala pospraviti otavo. Za nagrado mi je dovolil, da sedem za volan. In to na moj rojstni dan!« je s takim zanosom dejala, da jo je bilo prijetno poslušati. Menda je nobena torta ne bi tako razveselila kot vožnja s traktorjem.

J. Vidic

Nova brv čez Kamniško Bistrico

Krajevna skupnost Kamnik je že naročila izdelavo in namestitev nove brvi jeklene konstrukcije brez vmesnih opornikov čez Kamniško Bi-

strico. Brv bo povezovala Žebljarsko in Cankarjevo cesto. Zdaj je na tem mestu lesena brv, ki je že dotrajala in ni več varna.

Če bo čas dopuščal, bodo še letos uredili pločnike od Maistrove ulice do kopališča s potrebno kanalizacijo, ob Kranjski cesti pa so uredili zelenice.

J. V.

DOPISNA DELAVSKA UNIVERZA V LJUBLJANI

VPISUJE V DOPISNE ŠOLE

- osnovno šolo (5., 6., 7. in 8. razred)
- administrativno šolo (dveletna)
- ekonomsko srednjo šolo (dopisno, kombinirano)
- tehniško šolo (za strojno, elektrotehniško, lesnoindustrijsko in kemijsko stroko)
- delovodsko šolo (za strojno stroko)
- poklicno šolo kovinarske stroke

VPISUJE TUDI V DOPISNE TEČAJE

- nemškega in italijanskega jezika
- tehniškega risanja
- za skladiščnike
- za kontrolorje in predelavce v kovinarski stroki
- za varnost pri delu (skupinski vpis v posameznih delovnih organizacijah)

VPISUJEJO VSAK DAN od 7. do 14.30, ob torkih do 18. ure ter drugo soboto v mesecu.

Podrobnosti o sistemu dopisnega izobraževanja, učnem programu in pogojih za vpis boste lahko izvedeli iz prospekta za šol. leto 1971/72, ki vam ga pošljemo na vašo zahtevo.

S takojšnjim vpisom pridobite na časa!

SVOJ NASLOV NAPIŠITE S TISKANIMI ČRKAMI. Za prospekt pošljite znamko v vrednosti 3,00 dinarja na naslov:

DOPISNA DELAVSKA UNIVERZA, Ljubljana, Par
mova 39, telefon 312-141, poštni predal 106.

JUGOBANKA

ekspozitura JESENICE, Cesta maršala Tita 20

obvešča

- da posluje vsak dan od 7. do 11.30 in v sobotah od 7. do 9. ure.
- Ekspozitura opravlja hranilniško službo, vodi devizne in žiro račune občanov.
- Poleg poslov deviznega in dinarskega varčevanja nudi ekspozitura občanom tudi ostale usluge, vezane na devizne posle npr.: Prodaja deviz za privatna potovanja, odkup in prodaja čekov, odkup tujih valut, plačila in drugo.
- Lastniki deviznih računov ali dinarskih hranilnih vlog, odprtih pri Jugobanki, imajo možnost dobiti stanovanjske in potrošniške kredite.

10. oktobra žrebanje 1. kola denarne loterije v Jugobanki

- Lastniki dinarskih in deviznih hranilnih vlog, vezanih nad 13 mesecev, dobijo za vsakih 1.000 din eno srečko.
- Vse dobitke 1. kola loterije v Jugobanki, v skupni vrednosti 1.000.000 din, bomo izplačevali v gotovini.

Jugobanka — ekspozitura Jesenice
Cesta maršala Tita 20

mali oglasi

PRODAM

Prodajam GLOBOK OTROŠKI VOZICEK. Ljubljanska 15 (Labore) Kranj

Prodajam večje število GAJBIC in žensko rogovo KOLO. Hrovat Lovro, Hraše 4, Smlednik 4243

Prodajam 9000 kg CEMENTA, dvoosno TRAKTORSKO PRIKOLICO (kipar) in PRALNI STROJ candy 75. Vešter 10, Skofja Loka 4319

Prodajam IZRUVAC za krompir. Sp. Brnik 5 4320

Ugodno prodajam m² DESK 25 mm in 120 kosov MONTA 12. Eržen, Ljubno 51, Podnart 4321

Ugodno prodajam polavtomatski PRALNI STROJ AEG in HLADILNIK himo. Teran Metod, Grajska cesta 15, Bled 4322

Prodajam bel lomljen KAMEN za oblogo hiše in FIAT 750. Grosova 40, Kokrica, Kranj 4323

Prodajam železen »KIMPEŽ« z gumijastimi kolesi. Sajovic Andrej, Visoko 7, Senčur 4324

Prodajam SPALNICO. Furlan Marija, Ljubljanska cesta 2, Kranj 4325

Ugodno prodajam tri mesece stare PISKE zaradi pomanjkanja prostora. Zg. Bitnje 232 (pri Puškarni) 4326

Prodajam trofazni HIDROFOR (vodno črpalko). Bitenc Stane, Zg. Bitnje 34, Zabnica 4327

Prodajam dva PRASICA za rejo, težka od 60 do 70 kg. Češnjek 5, Cerklje 4328

Prodajam električni STEDILNIK gorenje in STEDILNIK AEG na premog. Završnik Slavica, Tomšičeva 30, Kranj 4329

Ugodno prodajam dobro ohranjeno sobno KREDENCO in 90-basno klavirsko HARMONIKO. Zupančič, Kebetova 18, Kranj 4330

Prodajam dve rabljeni OKNI za 15.000 st. din in PEC — kamin za 20.000 st. din. Rakovec Tone, Jezerska cesta 1, Kranj 4331

Prodajam SIVALNI STROJ bagat. Senčur, Kranjska cesta 2 4332

Prodajam dobro ohranjen globok italijanski OTROŠKI VOZICEK in otroški SEDEŽ za v avto. Ogled od 12. ure dalje. Rus, Gosposvetska 13, Kranj, telefon 21-826 4333

KUPIM

Kupim 14-colski GUMI VOZ navadne širine. Naslov v oglasnem oddelku 4334

Kupim KNJIŽNO OMARO. Naslov v oglasnem oddelku 4335

MOTORMA VOZILA

Prodajam ZASTAVO 750, letnik 1966. Ravtar Ferdo, Reginceva 10, Kranj 4336

Prodajam PONY EXPRES puch in JAWO 90 ccm, oba dobro ohranjena. Trojarjeva 41, Kranj 4337

Prodajam dobro ohranjen FIAT 750, letnik 1966. Galetova 5, Kokrica 4338

Prodajam PRINCA tip 110. Tekstilna 5, Primskovo, Kranj 4339

Prodajam FIAT 1300, letnik 1967, prevoženih 74.000 km. Telefon 22-171 Kranj 4340

Prodajam AMI 6 break, star tri leta. Kokrškega odreda 30, Kranj, telefon 21-609 2341

Nujno prodajam VOLKSWAGEN, letnik 1960 v zelo dobrem stanju. Dragočajna 15, Smlednik 4342

STANOVANJA

Dekle išče SOBO v Kranju ali na Primskem. Ponudbe poslati pod »pletilja« 2342

Mlad fant išče SOBO v Kranju ali bližini. Gregorič Alojz, Bokalova 3, Jesenice 2343

V Kranju vzamem na STANOVANJE dva študenta. Naslov v oglasnem oddelku 2344

POSESTI

Prodajam enostanovanjsko HISO z vrtom. Visoko 88 4283

V najem dam NJIVE skupno ali posamezno. Podreča 35, Kranj 4345

Prodajam enostanovanjsko HISO. Stražišče, Pševska 15, Kranj 4346

ZAPOSLOTITVE

KROJASKO VAJENKO sprejemam, tudi z oskrbo. Mali Ivan, Letence 4, Golnik 4312

Sprejemam VAJENCA za kleparja. Sifrer Janez, Cesta talcev 2, Skofja Loka 4347

ADMINISTRATIVNO MOC sprejemamo takoj. VEKTOR Kranj, Škofjeloška 1 4348

Takoj sprejemam VAJENKO. Frizerski salon ŠIMUNAC Heda, Kranj, Koroška 16 4349

SENCURSKI KVINTET sprejme dobrega KITARISTA in PEVCA ali PEVKO. Osojnik, Senčur, Gasilska 3 4350

Sprejemam mlado hišno POMOCNICO (začetnico). Vsa oskrba v hiši in plača. Rezi Hrastnik, Delavska 39, Kranj 4351

Iščem DELAVCA za cementarsko obrt. Likozar Marjan, Benedikova 18, Kranj 4352

Sprejemam DELAVKE za ročno barvanje keramike. Fr. Konjedic st., Delavska 39, Kranj 4353

VARUHINJO za pet ur dopoldne iščem. Plačam dobro. Prof. Avsec, Cesta JLA 6 (pri avtobusni postaji), Kranj 4354

Za čiščenje obraza uporabljajte

LOTION DROGESAN za nego kože kamilično kremo DROGESAN

Kozm. kem. obrt P. Sinkovec, Kranj, Prešernova ul. 19.

IZGUBLJENO

Izgubila se je nemška OVČARKA — Miška. Poštenega najditelja prosim, da proti nagradi sporoči na telefon 75-236 4355

ZAHVALE

Zahvaljujem se, enako tudi sosedje, vsem gasilcem in sosedom, ki so sodelovali pri gašenju požara. Zahvaljujem se zlasti domačemu gasilskemu društvu za njegovo nadaljnje požrtvovalno delo. Glastovec Ivan, Zg. Brnik 100 4356

OSTALO

Cenjene goste obveščamo, da bo GOSTILNA v septembru ZAPRTA zaradi dopusta. AVTOKLEPARSKA DELAV AVTOKLEPARSKA DELAV NICA Škofic Marjan, Kranj, Jezerska cesta 15 obratuje z rednim delovnim časom in se priporoča 4358

Nudim usluge s traktorjem goseničarjem (buldožerjem). Vršim izkope za gradbene jame, razen planiranja. Poizve se na Kokrici, Galetova 27, Kranj 4359

Nujno rabim 1600 din, vrnem v enem letu 1800 din. Naslov v oglasnem oddelku 4360

Pozivamo gospoda iz Kranja, ki je v soboto, 28. avgusta, popoldan

NAŠEL V GOSTIŠČU PRI KONSKU NA TROJANAH ROCNO TORBICO

modre barve z napisom ARAL, da jo takoj prinese v gostišče, ker je lastnica prišla ponjo.

PREREDITVE

12. septembra 1971 bo ob 11. uri GAMSOV BAL z lovskim krstom na KRISKI GORI. VABLJENI!

Kranj CENTER

1. septembra amer. barvni film BODALO ob 16., 18. in 20. uri

2. septembra angl.-amer. barvni CS film ORLI NAD LONDONOM ob 16., 18. in 20. uri

3. septembra angl.-ameriški barvni CS film ORLI NAD LONDONOM ob 16., 18. in 20. uri

Kranj STORŽIČ

1. septembra franc. barvni CS film PUSTOLOVCI ob 16., 18. in 20. uri

2. septembra amer. barvni film PAST ZA STARŠE ob 16., 18. in 20. uri

3. septembra amer. barvni film PAST ZA STARŠE ob 16., 18. in 20. uri

Tržič

1. septembra zah. nemški barvni film ŽIVLJENJE V DVOJE ob 18. in 20. uri

2. septembra zah. nemški barvni film ŽIVLJENJE V DVOJE ob 18. in 20. uri

Kamnik DOM

2. septembra franc. barvni film ŽENSKA VLADAJO ob 18. in 20. uri

3. septembra franc. barvni film ŽENSKA VLADAJO ob 18. in 20. uri

Radovljica

1. septembra amer.-italij. film MASCEVALEC IZ KAROLINE ob 18. uri, franc. barvni film BLEDOLICNI UBIJALEC ob 20. uri

Popravek

Opravičujem se cariniku tovarišu Janezu Filipiču, zaposlenemu na obmejnem prehodu v Ratečah, ker sem v reportaži od Rateš do Rodin pomotoma spremenila njegov priimek v Filipovič.

D. Sedej

3. septembra jugoslovanski barvni film KDOR POJE, SLABO NE MISLI ob 20. uri

Jesenice RADIO

1. septembra italij.-španski barvni film CANYON CITY

2. septembra nemški barv. CS film BOBNI TABUA

3. septembra amer. barvni film RIO BRAVO

Jesenice PLAVZ

1. septembra nemški barv. CS film BOBNI TABUA

2. septembra amer. barvni CS film ONI UBIJAJO SAMO ENKRAT

3. septembra amer. barvni CS film ONI UBIJAJO SAMO ENKRAT

Dovje Mojstrana

1. septembra angl.-italijan. barvni film STIRJE KOMANDOSI ZA NORVESKO

Kranjska gora

2. septembra italij.-španski barvni film CANYON CITY

Javornik DELAVSKI DOM

1. septembra amer. barvni CS film ONI UBIJAJO SAMO ENKRAT

Skofja Loka SORA

1. septembra amer. barvni film PROFESIONALCI ob 18. in 20. uri

2. septembra italij.-španski barvni film DOLGI DNEVI MASCEVANJA ob 20. uri

3. septembra italij.-španski barvni film DOLGI DNEVI MASCEVANJA ob 18. in 20. uri

Železniki OBZORJE

1. septembra italij.-španski barvni film DOLGI DNEVI MASCEVANJA ob 20. uri

2. septembra franc. barvni film KRIK V TEMI ob 20. uri

Izdaja in tiska CP »Gorenjski tisk« Kranj. Ulica Moše Pijade — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1, stavba občinske skupščine. — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1-135 — Telefoni: redakcija 21-835, 21-860; uprava lista, maioglasna in naročniška služba 22-152. — Naročniki: letna 32, polletna 16 din, cena za eno številko 50 para. Mali oglasi: beseda 1 din, naročniki imajo 10% popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo.

nesreče

AVTOMOBIL JE ZANESLO

V petek, 27. avgusta, popoldne je na cesti med Jesenicami in Hrušico začelo zanašati avtomobil, ki ga je vozila Marica Robič s Hrušice. Njen avtomobil je nato oplazil avtomobil nizozemske registracije, ki je pripeljal iz nasprotne smeri. Potem ko je avtomobil Robičeve odbilo, je trčil še v avtomobil Francke Bernard iz Dola pri Ljubljani. V nesreči so bili lažje ranjeni voznici Robičeva in Bernardova ter sopotnik Anton Bernard. Škode na vozilih je za 20.000 din.

V OVINEK PO SREDINI CESTE

V petek, 27. avgusta, popoldne je v Bohinjski Bistrici v blagem preglednem ovinku voznik osebnega avtomobila Milivoj Marković iz Ljubljane vozil po sredini vozišča. Iz nasprotne smeri je pripeljal v avtomobilu nizozemske registracije voznik Leo Henkens. Pri trčenju je bil nizozemski voznik ranjen in so ga prepeljali v jeseniško bolnišnico. Škode na avtomobilih je za 20.000 din.

OBA HUJE RANJENA

V vasi Dobje pri Gorenji vasi je v soboto, 28. avgusta, zvečer voznik mopeda Franc Justin s Planine zadel 63-letnega Vinka Trčka s Poljan, ki je šel peš po desni strani ceste. Oba, mopedist in pešec sta padla in se huje ranila. Prepeljali so ju v ljubljansko bolnišnico.

NEPRAVILNO V OVINEK

Na cesti tretjega reda med Škofjo Loko in Gorenjo vasjo je v soboto 28. avgusta, zvečer voznik osebnega avtomobila Mate Vukušič iz Kočevske Reke zapeljal v ovinek po levi strani. Iz nasprotne smeri je pripeljala v osebnem avtomobilu Franciška Firar iz Ljubljane in avtomobila sta trčila. Voznik Vukušič je bil v nesreči huje ranjen, voznica Firar pa lažje, prav tako tudi sopotnik Anton Trobec. Škode na vozilih je za 14.000 din.

NEPREVIDNO V LEVO

V vasi Lepence pri Bohinjski Bistrici je v nedeljo, 29. avgusta, popoldne Jože Prezelj, star 71 let, na kolesu pony ekspres zavijal v levo. Pri tem je zaprl pot vozniku osebnega avtomobila Milanu Mudlacku iz Ljubljane, ki je pripeljal iz nasprotne smeri. Pri trčenju je bil Jože Prezelj ranjen in so ga prepeljali v jeseniško bolnišnico.

NEZGODA NA KOLESARSKI DIRKI

V Gorenji vasi nad Škofjo Loko sta se v nedeljo, 29. avgusta, dopoldne na kolesarski dirki v organizaciji Kolesarske zveze Slovenije, poškodovala dva kolesarja. Pred kolesarji bi moral voziti avtomobil opremljen z opozorilnimi zastavicami, da bi opozarjal druge udeležence na nevarnost. Avtomobil pa je vozil za skupino kolesarjev. V nepreglednem ovinku je pripeljala kolesarjem nasproti voznica osebnega avtomobila Aljanka Obid iz Ljubljane. V njen avtomobil sta se zaletela kolesarja Stefan Podborščak iz Krškega in Mihael Končar iz Litije. Podborščak je bil težje ranjen, Končar pa lažje. Prepeljali so ju v ljubljansko bolnišnico.

NENADOMA STOPIL PRED AVTOMOBIL

V bližini bencinske črpalke v Radovljici je v nedeljo, 29. avgusta, zvečer voznica osebnega avtomobila Janja Perko iz Ljubljane zadela Franca Slibarja, starega 77 let. Nesreča se je pripetila, ko je Slibar nenadoma z desne strani stopil na cesto pred avtomobil. Zaradi hudih poškodb je Franc Slibar že med prevozom v bolnišnico umrl. L. M.

Popravek

V podatke o prometni nesreči 22. avgusta popoldne v naselju Studeno se je vrnila pomota. V dnevnem poročilu UJV Kranj piše, da je voznik Janez Ravnihar iz Zg. Luše vozil v ovinku z neprimerno hi-

trostjo in po levi strani ceste. Iz nasprotne smeri je pripeljal voznik Janez Lampič iz Škofje Loke prav tako po levi. Zaradi takšne vožnje obeh voznikov sta avtomobila trčila. L. M.

Tudi mladoletni ropar v zaporu

V soboto, 28. avgusta, so miličniki iz Poreča na njegovem domu v Kočičih aretirali 15-letnega Luciana S. in ga še isti dan pripeljali k preiskovalnemu sodniku v Kranj. Preiskovalni sodnik Terpin je odredil pripor.

Za mladoletnikom je bila razpisana tiralica zaradi roparskega napada pri Vrbi. Pred dvema tednoma sta Luciano in pa njegov pajdaš Bighelli napadla Franca Kolariča iz Maribora in z orožjem zahtevala denar. Bighelli-

ja so ujeli še istega dne, mladoletnik pa je pobegnil. Za sedaj je znano le to, da se je iz Hamburga pripeljal z letalom na zagrebško letališče. Kje je bil vseh 12 dni, ni znano. Z avtobusom se je odpeljal domov, tam pa so ga še isti dan prijeli. Preiskava je v teku.

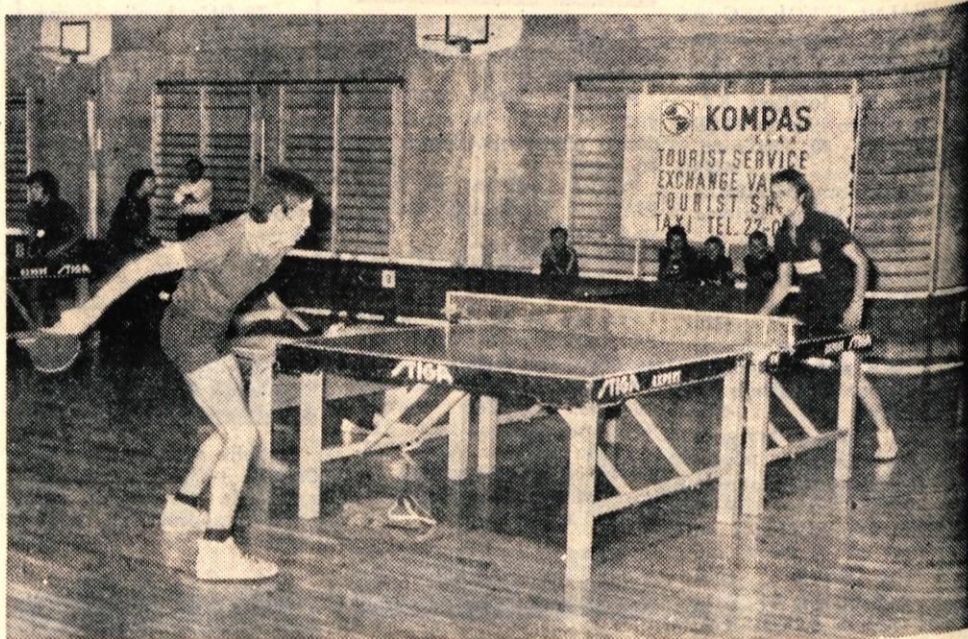
Tragičen konec veselice

V ponedeljek, 30. avgusta, zjutraj so pod nekim kozolcem v Gorenji vasi našli nezvestnega Darka Podobnika, starega 19 let, iz Hobovš. Fant je bil zakopan v žaganju, na telesu pa je imel več podpludb. Še preden je prišel zdravnik, je Darko Podob-

nik umrl. Komisija UJV, preiskovalni sodnik in javni tožilec so ugotovili, da je bil umrli pretepen do nezvesti prejšnji dan na veselici v Gorenji vasi. Trije fantje, dva sta še mladoletna, osumljeni da so umrlega pretepali, so dejanje priznali.

Požar

V nedeljo, 29. avgusta, po polnoči je na gospodarskem poslopju Janeza Glasovca v Zg. Brniku izbruhnil požar. Pogoreli so skedenj, šupa in ostreže zidanega hleva ter življska krma. Škode je za okoli 60.000 din. Požar so pogasili domačini, prostovoljni gasilci ter kranjski gasilci.

Z drugega mladinskega namiznoteniškega tekmovanja za pokal Kranja — Foto: F. Perdan

V lepem vremenu in športnem vzdušju

Konjske dirke v Komendi

»Prireditelj ne odgovarja za morebitne nesreče, ki bi jih povzročil vozač ali njegov konj. Gledalci naj bodo disciplinirani in naj ostanejo na zunanji strani proge, za ograjo. Dirkalna steza mora biti prosta.« Tako so organizatorji zapisali v Program konjskih dirk, ki ga je dobil vsak gledalec za 10 din in je služil kot vstopnica. K sreči je bil za otroke prost vstop. Pa tudi zdravniška služba in veterinar sta bila brez dela. Gledalcev je bilo več kot lani. Sodim, da jih je bilo prek 3000. Vreme je bilo naklonjeno tekmovalcem, organizatorjem in gledalcem. Ljubitelji konjskega športa so prišli iz vseh krajev Slovenije.

Na hipodromu se je zvrstilo devet dirk, od katerih je

bila najpomembnejša »Četrti tek krožne dirke Slovenije«, na kateri je zmagala Labinka na vajetih ljubljanskega Konrada Hojsa. S tem sta si priborila prvo nagrado v znesku 2.000 din.

V enovprežni handicap vožnji za 3 do 12 letne kasače na progi 2000 m je zmagal Pikolo z voznikom Jernejem Bolkočičem, drugi pa je bil Leon II. z voznikom Juhantom iz Komende (prva nagrada 650, druga 400 din). V drugi dirki v enovprežni handicap vožnji na progi 1.700 m je zmagal Reno z voznikom Alojzom Jurešem iz Ljutomer.

Enovprežna vožnja za kmečke konje na progi 1.500 m je bila zelo privlačna za gledalce, posebno domačine. Zmagal je Muro z voznikom

Janezom Kalamom iz Zaloga pri Cerkljah. Drugi je bil Mišo z voznikom Mišom Puharjem, tretji pa Pubi z voznikom Janezom Drinovcem.

Srečno in brez padcev sta se končali tudi dve dirki v preskakovanju ovir, kjer so nastopali le člani KK Ljubljana.

Največ aplavza je požela dvovprežna handicap vožnja na progi 2000 m v kateri je zmagal z znatno prednostjo voznik Krušič iz Ljubljane. Za konec naj omenim še kmečko galopso v kateri so prva tri mesta zasedli domačini Globočnik, Dimic in Drmova.

Na vrtni veselici poleg podroma so ljudje rajali še dolgo v noč. In največ so govorili o konjih.

J. Vidler

Mladinci Triglava že drugič prvaki

V Rovinju je bilo že drugo letošnje mladinsko vaterpolsko prvenstvo SRS. Prvo je bilo neregularno, ker so nastopile le tri ekipe. Tudi v drugem ni bilo nič boljše. Organizatorjem so se prijavile le ekipe Koprja, domačega Delfina ter dve moštvi kranjskega Triglava. Lep odnos s pet pokazali predstavniki plavalne zveze Slovenije, saj so tik pred začetkom poslali telegram, da zmagovalna ekipa dobi pokal za osvojeni republiški naslov pozneje. Prav tako je pozabila na delegiranje sodnikov, saj so prvenstvo sodili le trije sod-

niki, ki so na to tekmovalje prišli z ekipami. Žalostno je, da že z mladinskimi vrstami plavalna zveza Slovenije postopa tako, kot smo vajeni pri članih.

Rezultati — I. kolo: Triglav I : Delfin 11:2, Triglav II : Koper 8:2, II. kolo: Delfin : Triglav II 2:5, Triglav I : Koper 18:3, III. kolo: Koper : Delfin 3:5, Triglav II : Triglav I 7:10.

Lestvica:	
Triglav I	3 3 0 0 39:12 6
Triglav II	3 2 0 1 20:14 4
Delfin	3 1 0 2 9:19 2
Koper	3 0 0 3 8:31 0

Zanimivo je, da je na listi strelcev kar prvih šest igralcev prvega in drugega moštva Triglava. Najuspešnejši je bil Svarc (Triglav I) z 10, sledi pa mu Malavašič (Triglav I) in Stariha (Triglav II) 8 ter Balderman 7. —dh

Popoln uspeh ELANA

V soboto in nedeljo je bilo v Zbiljah II. odprto prvenstvo Slovenije v smučanju na vodi. Nastopilo je 28 tekmovalcev iz 4 klubov. Zanimivo tekmovalje si je ogledalo nad 3000 gledalcev.

Na prvenstvu so sodelovali tudi tekmovalci in tekmovalke Elana iz Begunj, ki so pobrali večino prvih mest. V mladinski konkurenci je Blaž Finžgar osvojil naslov prvaka v skokih, dočim se je v slalomu, likih in kombinaciji moral zadovoljiti z drugim mestom za Robinšakom (Sandro-Maribor).

V moškem slalomu je Elanovec Fric Detičev vozil izredno zanesljivo in osvojil prvo mesto z 51,5 točke pred klubskim tovarišem Markom Potočnikom, ki jih je zbral

32. Slednji je bil najbolj izenačen tekmovalce v vseh disciplinah in mu je zaslužno pripadel naslov prvaka v kombinaciji z 2034 točkami. Najzanimivejša točka tekmovalnega programa so bili skoki. Za naslov prvaka so se borili Elanovec Primož Finžgar in Jože Dežman in Ljubljaničan Blaž Gornik. Zmagal je Primož Finžgar s skokoma 28 in 25,5 metra, medtem ko se je Jože Dežman zaradi padca v prvem skoku moral zadovoljiti s tretjim mestom. Organizacija prvenstva v rokah kluba za vodno smučanje iz Ljubljane je bila dobra. Prihodnjo soboto in nedeljo bodo Elanovci nastopili na državnem prvenstvu, ki bo v Oteševu na Prespanskem jezeru. —F. Rozman

Kazni so znižali

Nogometni funkcionarji in igralci iz Kranja, ki so bili vpleteni v znano kranjsko nogometno »afero« so se razen Mihe Bajžlja pritožili na komisijo za pritožbe pri nogometni zvezi Slovenije. Imenovana komisija je še enkrat pretresla ves material in odločila, da se nekaterim posameznikom znižajo kazni. Najhujše kaznovani Rudi Gros, ki ga je disciplinska komisija doživljenjsko kaznovala za opravljanje funkcij v nogometu, ima sedaj prepoved opravljanja funkcij v nogometnem športu le eno leto in pol, sekretar GNP Pavle Novak je kaznovan s 6 meseci (prva kazen 1 leto). Popolno-

ma so odpisali kazni nogometašu Semetu in ima zato igralec takojšnjo pravico nastopa za NK Triglav. Hkrati so znižali kazen tudi igralcu Marjanu Ajdovcu, ki je dobil namesto dveletne le enoletno prepoved igranja. Nogometni klub Triglav je bil kaznovan z odvzemom treh točk namesto prejšnjih šestih, vendar ta odločitev ne vpliva, da se Triglav ne bi vrnil v zahtodno consko ligo. Nespremenjena pa ostane kazen za Miha Kramarja, predsednika NK Kranj. Prav tako je ostala nespremenjena kazen za nogometaša Miha Bajžlja, ki ga je disciplinska komisija doživljenjsko kaznovala. —J.J.

Drugi mednarodni mladinski namiznoteniški turnir

Odličen naraščaj v Kranju

Telovadnica osnovne šole Franceta Prešerna je doživela svoj krst. Tu so se namreč na drugem mednarodnem mladinskem namiznoteniškem tekmovalju za pokal Kranja pomerili tekmovalci Madžarske, Italije, Avstrije in Slovenije. Pod pokroviteljstvom občinske skupščine Kranj se je v dvodnevnih borbah pomerilo za najboljšega 48 tekmovalcev.

Mladi igralci in igralki so pokazali zvrhano mero dobrega znanja in borbenosti namiznoteniške igre. Pri mladincih je tokrat presenetil Triglavčan Ramovš, ki je v finalu brez težav z 2:0 odpravil favoriziranega igralca reškega Kvarnerja Heramija. Največ uspeha so na drugem kriteriju imeli predstavniki organizatorja NTK Triglav. Z dvema osvojenima prvima mestoma pa se tokrat ponaša ljubljanska Olimpija.

Rezultati — ekipno — MLADINCI: polfinale: Olimpija : Triglav 5:4, Sobota : Spartakus 5:1; finale: Sobota : Olimpija 5:3; vrstni red: 1. Sobota, 2. Olimpija, 3. Triglav, 4. Spartakus; mladinke: polfinale: Olimpija : Spartakus 5:2, Diözensang : Triglav 1:5; finale: Olimpija : Triglav 5:3; vrstni red: 1. Olimpija, 2. Triglav, 3. Spartakus, 4. Diözensang.

MLADINCI — posamezno: polfinale: Ramovš (Triglav) : Klinar (So) 2:1, Heramija (Kvarner) : Starc (Tr) 2:0; finale: Ramovš : Heramija 2:0; vrstni red: 1. Ramovš 2. Heramija, 3. Klinar, 4. Starc; dvojice: polfinale: Heramija-Köffel (Kvarner-Borovlje) : Bjedov-Gumilar (Sokol) 2:1, Novak-Ramovš (Triglav) : Tenesvary-Czenky (Spartakus) 2:1; finale: Novak-Ramovš : Heramija-Köffel 2:1; vrstni red: 1. Novak-Ramovš, 2. Heramija-Köffel, 3. Bjedov-Gumilar, 4. Tenesvary-Czenky.

MLADINKE — posamezno: polfinale: Verstovšek (Olimpija) : Nagy (Spartakus) 2:1, Kalan (Olimpija) : T. Novak (Triglav) 2:1; finale: Verstovšek : Kalan 2:0; vrstni red: 1. Verstovšek, 2. Kalan, 3. Nagy, 4. Novak; dvojice: polfinale: Verstovšek-Kalan (Olimpija) : Nagy-Pataky (Spartakus) 2:1, L. Novak-Zakojč (Triglav) : T. Novak-Toth (Triglav-Borovlje) 2:0; finale: Verstovšek-Kalan : L. Novak-Zakojč 2:0; vrstni red: Verstovšek-Kalan, L. Novak-Zakojč, Nagy-Pataky, T. Novak-Toth.

Mešane dvojice: polfinale: Verstovšek-Tičar (Olimpija) : T. Novak-Starc 2:0, L. Novak-Ramovš (Triglav) : Kalan-Gabrijelčič (Olimpija) 2:1; finale: L. Novak-Ramovš : Verstovšek-Tičar 2:1; vrstni red: L. Novak-Ramovš, Verstovšek-Tičar, T. Novak-Starc, Kalan-Gabrijelčič. —dh

V. kriterij slovenskih mest v atletiki Kranj tretji

Na stadionu Stanka Mlakarja je bilo končano še eno veliko tekmovalje. V tekmovalju imenovanem Kriterij slovenskih mest so se pomerile mestne reprezentance sedmih slovenskih mest. Največ uspeha je imela reprezentanca Celja, ki je zasedla prvo mesto v obeh konkurencah, druga je bila Ljubljana, tretji pa Kranj.

Zaradi mehke steze so bili doseženi le poprečni rezultati. Nadpoprečne rezultate so dosegli Pečar v metu diska z rezultatom 56,80. Urbančičeva v metu krogle z rezultatom 12,65 ter Špiler, kateremu je uspelo kot prvemu Slovencu v letošnji sezoni vreči kopje preko 70 m. Največ prvih mest je osvojila reprezentanca Celja in to kar enajst. Kranj je osvojil tri prva mesta.

Rezultati — MOSKI: 110 m ovire: 1. Penca (Lj) 15,2, 5. Kašivnik (Kr) 16,6; 100 m: 1. Kocuvan (Ce) 11,0, 2. Milek (Kr) 11,1; kopje: 1. Špiler (Nm) 70,49, 4. Fister (Kr) 56,54; 1500 m: 1. Svet (Ce) 3:57,2, 4. Kogoj (Kr) 4:17,1; višina 1. Vivot (Ce) 200, 5. Prezelj (Kr) 180; 400 m: 1. Obal (Ce) 49,8, 5. Sagadin (Kr) 55,7; daljavo: 1. Udovč (Kr) 6,95, 2. Košir (Mb) 6,79; 800 m: 1. Kavčič (Kr) 1:54,4, 2. Zalokar (Ce) 1:55,5; 1500 m zapreke: 1. Kolenc (Lj) 4:25,4, 2. Vignauti (Kr) 4:31,8; disk: 1. Pečar (Lj) 56,80, 4. Konc (Kr) 40,07; troskok 1. Prezelj (Kr) 14,73, 2. Lenard (Mb) 13,38; krogla: 1. Pikula (Ce) 15,64, 5. Ort (Kr) 11,07; 5000 m: 1. Lisec (Ce) 15:18,2, 5. Smid (Kr) 17:43,6; 4 × 100 m: 1. Celje, 2. Kranj.

ZENSKE: 100 m ovire: 1. Peče (Ce) 15,4, 7. Trček (Kr) 20,6; krogla: 1. Urbančič (Ce) 12,65, 7. Kurnik (Kr) 8,93; 100 m: 1. Marolt (Ce) 12,6, 5. Klemenc (Kr) 14,0; daljavo: 1. Hiti (Mb) 5,33, 4. Kavčič (Kr) 5,07; 400 m: 1. Pergar (Mb) 1:00,7, 6. Grobin (Kr) 1:09,1; disk: 1. Ronuti (Mb) 42,25, 4. Mišičevič (Kr) 34,52; 800 m: 1. Urankar (Ce) 2:17,1, 6. Mašič (Kr) 3:32,1; 200 m: 1. Pavšar (Ce) 26,2, 5. Sintič (Kr) 29,2; višina 1. Lovše (Mb) 173, 3. Papler (Kr) 150; 4 × 100 m: 1. Celje, 2. Kranj. —D. Zumer

V soboto je bil v športnem parku Stanka Mlakarja peti kriterij slovenskih mest v atletiki.

1 vprašanje 3 odgovori

Turistični delavci v mnogih turističnih središčih (Bled, Bohinj, Kranjska gora itd.) pravijo, da bo letošnja sezona rekordna, saj so omenjeni kraji še sedaj zasedeni, kar prejšnja leta ni bilo v navadi. Kako pa so z letošnjo sezono zadovoljni v krajih z manjšo turistično tradicijo, smo se vprašali. Odgovore smo poiskali v Naklem, Trzinu in Predvoru.

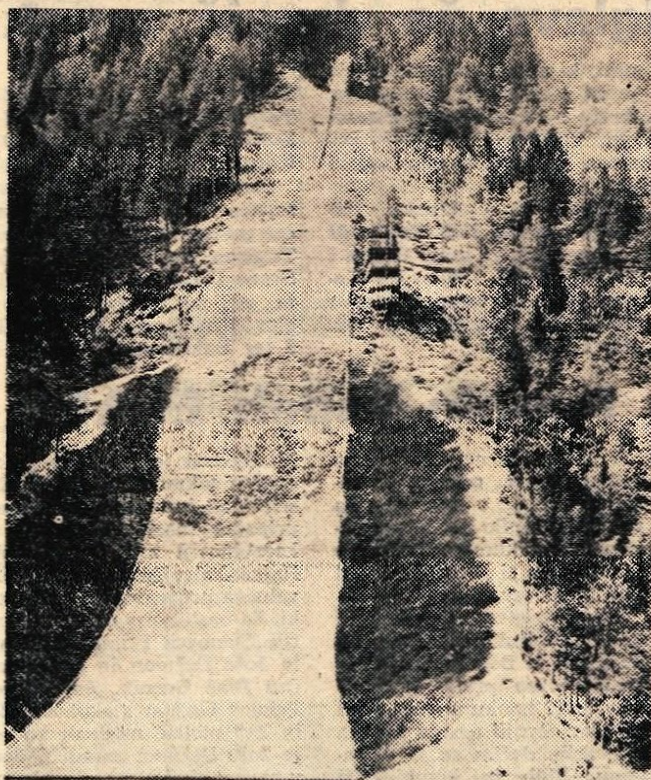
● Janka KORENCAN, vodja turistične poslovalnice v Naklem: »Letošnja sezona je vsekakor boljša od lanske. Lani smo imeli na primer v Naklem do konca leta 4700 prenočitev, letos pa že do konca avgusta prek 5000. V Naklem se je prav tako začel stacionarni turizem. Prej so bili skoraj izključno prehodni gostje, sedaj pa je teh še okrog 80 odstotkov. Ljudje ostajajo pri nas po teden, dva ali celo mesec. Drugo leto bo gotovo še bolj zaživel kamping Trnovec v Dupljah. V Naklem je bilo doslej kar 80 odstotkov vseh gostov tujih in sicer prevladujejo Nemci, Holandci, Italijani in Avstrijci. Najdlje ostajajo pri nas Holandci in Nemci, od domačih pa Hrvatje, ki jih je tudi največ. V Naklem imamo sedaj 106 turističnih postelj pri 22 lastnikih, s katerimi društvo izredno dobro sodeluje. Vsakega gosta peljemo do sobe, kar ni težko, saj je naša poslovalnica odprta od 8. ure zjutraj do 11. ure zvečer.«

● Drago JOSEF, Turistični informacijski biro Bistrica pri Trzinu: »Letošnji turistični promet je vsaj za tretjino boljši od lanskega. Temu primerni so tudi finančni rezultati.

Čeprav je za nas značilen prehodni turizem, je število gostov poraslo. Ker je bil Bled zaseden, so številni gostje prihajali k nam. Tudi kamping v Podlublju je bil dobro obiskan. Tujih gostov je bilo več kakor domačih. Največ je bilo Nemcev, Holandcev in Avstrijcev, povečalo pa se je tudi število Francozov, turistov iz severnih dežel in iz Anglije. Med domačimi gosti pa so prevladovali »obmorci«, predvsem Rečani in Opatijčani.«

● Lojze ZUMER, vodja recepcije hotelov Bor in Grad Hrib v Predvoru: »Kljub temu, da je Predvor na turističnem trgu še mlad, je bila letošnja sezona zelo dobra. Posebno učinkovita je bila inozemska reklama in smo zato z delom agencij Globtour, Jugotours in Centropa zadovoljni. Odziv je bil najboljši v Belgiji, od koder je bilo gostov največ. V mislih imam stacionirane turisti. Poleg Belgijcev je bilo največ Nemcev, Italijanov in Avstrijcev. Tudi Francozov je bilo letos več. Zanimivo pa je, da je bilo Holandcev manj. Od domačih je bilo

Največja planiška skakalnica bo prenovljena dočakala I. svetovno prvenstvo v smučskih poletih, ki bo marca prihodnje leto. — Foto: J. Košnjek

PLANIŠKE SKAKALNICE V NOVI OBLEKI

(nadalj. z 11. str.)

Wolf, kako moremo spraviti na tako mogočno napravo toliko snega itd. Po svojih močeh jim odgovorjam. Se sreča, da znam nemško. Se bolje pa bi bilo, če bi imel o dolini in njenih skakalnicah kakšen prospekt ali napisano besedilo. Gostje bi lažje razumeli preteklost in sedanost Planice.«

Res se je med tem časom, ko sem bil v Planici, pod skakalnico zvrstilo precej tujcev, ki so s prostim očesom ali z daljnogledi občudovali Bloudkovo in Goriškovo mostovino.

največ Hrvatov in Beograjčanov ter Novosadčanov. Tudi gostje iz obmorskih krajev so prihajali k nam. Mislim, da so bili vsi s Predvorom zadovoljni. Letošnja sezona je res ena najboljših in to predvsem zaradi dveh stvari: približujemo se okusu in potrebam zahodnoevropskega turista, pa tudi kvaliteta in struktura gostinskega kadra je boljša. K uspešni sezoni je seveda pripomoglo tudi vreme. Dodal bi še to, da je sodelovanje med lastniki zasebnih turističnih sob in hoteli zelo dobro. Tako sodelovanje velja še utrjevati in to je pogoj za napredek.«

J. Košnjek

mo potem posejali s travo, da veter ne bo odnesel slame, s katero je prekrito doskočišče. Vse to bo potem treba prepojit z neke vrste katroonom. Preko vsega tega bomo napeli mrežo, tako da erozija ne bo mogla načeti skakalnice. Prav tako je popravljena arena. Gledalci bodo imeli več prostora. Tudi parkirni prostori so večji, v areni pa so že zakoličene sanitarije. Mi še nismo dolgo tukaj. Popravili bomo sodniški stolp. Povišali ga bomo za poldrugi meter in ga odmaknili od skakalnice. Sodniki bodo tako lahko lažje sledili in ocenjevali skakalčev let.«

In kaj bo novega na ostalih dveh skakalnicah, sem vprašal Koširja.

»Na 125-metrski bo treba zamenjati ves les in ga prekriti z lepenko, da bo dalj časa zdržal. Les so prenašali in prevažali državni reprezentantje, ki so bili na treningu v Planici. Nalet bo prenovljen in nekoliko skrajšan. Skakalnico tudi prekrivajo z deskami in to večinoma z macesnom. To je zamudno delo. Temeljito bodo popravili iztek. Spremenila se bo tudi 90-metrška skakalnica. Reprezentantje so opravili zemljska dela. Spremenili so radius pri odskočni mizi ter spodnje ga ob izteku, ki ga bodo tudi popravili.«

Planica bo torej pričakala bližajočo se zimsko sezono lepša, prenovljena. Planiški komite se je z vso resnostjo lotil dela, in le kdor utegne, mu pomaga. Planica je konec koncev naš ponos, vreden negovanja. Marca prihodnje leto bo dosegla svoj vrhunec in nanj mora biti dobro pripravljena. J. Košnjek

GORENJCI!

Vabimo vas, da nas obiščete v novi trgovini v delavskem domu Franca Vodopivca, nasproti tovarne Sava.

„CHEMO“

Chemo Kranj

Nudimo vam:

barve, lake, lepila, čistila, kozmetiko, avtokozmetiko, podne obloge itd.